

Tampereen OMAKOTIVIESTI

2/2018

Tampereen
Omakotiyhdistysten
Keskusjärjestö ry

Teboilin uudet rikittömät polttoöljyt ovat nyt korvanneet aiemmat tuotteet. Uutuudet pitävät huolen, että kotisi lämpenee entistäkin puhtaammin. Rikittömän polttoöljy sopii taloosi ihan sellaisenaan, lämmitysjärjestelmään ei tarvita mitään muutoksia. Valitse Teboil Motor/Lämmitys kevytpolttoöljy tai Teboil Motor/Lämmitys Activ kevytpolttoöljy, joka palamista parantavan katalyytin ansiosta palaa vieläkin tarkemmin ja nokeaa vähemmän. Nauti puhtaammasta lämmöstä ja tee öljytilauksesi jo tänään!

Tilaa numerosta **0800 183 300** (0800 183 20 på svenska)
tai osoitteesta www.teboil.fi/tilaus

TEBOIL

huoltaa autoja ja ihmisiä

Pihaan ja puutarhaan

MULTA

Viljavuustutkittu
seulottu yleismulta
puutarhaan.

MÄNTYKUORIKE

100 % mänty.
Tyvikuurike pitää
rikkaruohot loitolla.

LEIKKIHIEKKA

hiekkalaatikkoon.

ASENNUSHIEKKA

kivetyspohjiin.

TURVAHIEKKA

märkäseulottu
erikoishiekka
keinujen alle
pehmentämään
pudotusta,
koristeluun.

KIVITUHKA pihaan,
pihatielle, koristeluun.

SOMERO koristeluun,
sokkelin viereen,
pihatielle, salaojan
päälle.

MURSKKE

kivetyspohjiin,
parkkipaikalle,
pihaan.

SEPELI sokkelin
viereen, pihatielle.

SEULANPÄÄKIVET

luonnonpyöreä.
pengerryksiin,
sokkelin viereen,
kukkapenkkiin.

Suursäkissä
pihaan
nostettuna

Perinteisesti
pihaan
kipattuna

Perävaunuun
kuormattuna

multa,
kivituhka

1 m³ suursäkki

alk. **95 €**

kotiinkuljetettuna

alk.

36 €
600 kg

Tuotteita
saatavana
myös 25 kg
säkeissä!

Männyn kuorike

2 m³ suursäkki

alk. **145 €**

kotiinkuljetettuna

**Voit tilata tuotteita
myös verkkokaupasta
WWW.SEPELISAMPO.FI**

SEPELISAMPO

puh. **0400 299 992**

Sammon valtatie 77, 33580 Tampere

Se pelittää.

Avoinna
ark. 10-18.30
la 10-14.00

www.sepelisampo.fi

PUHEENJOHTAJAN *palsta*

Pj. Simo Ylisiurunen

Talollisten lyhyt kevät!!

Kädessäsi on Tampereen Omakotiyhdistysten Keskusjärjestön 60-vuotis juhlanumero.

Juhlatapahtumaan 5.10.2018 liittyen pyytäisin jäsenyhdistystemme puheenjohtajia tai sihteereitä ilmoittamaan osallistumisestaan juhlaan Raatiuhuoneella ja sen jälkeen jatkosta Suomalaisella Klubilla. Jotkut jäsenyhdistyksistämme ovat jo ilmoittaneetkin mandaatin mukaisesta 2 henkilöstä ja kultaisen ansiomerkin 2 kpl saajien nimet osoitteineen.

Keskusjärjestö tarjoaa juhlan antimet ja luovuttaa ansiomerkit. Ilmoittautumiset 21.6.2018 mennessä eli ennen juhannusta! simo.ylisiurunen(at)elisanet.fi tai puh 040 529 7920.

Tampereen Omakotiviesti Kesäkuu 2/2018

*Tampereen
Omakotiyhdistysten
Keskusjärjestö ry
Hatanpäänkatu 15 B
33900 Tampere
www.tampereenomakoti.fi*

Puheenjohtaja
Simo Ylisiurunen
Puh. 040 529 7920
simo.ylisiurunen@
elisanet.fi

Varapuheenjohtaja
Juhani Skogberg
Puh. 0500 887 950
juhani.skogberg@tpnet.fi

Sihteeri
Tuula Lahtinen
Puh. 050 521 4899
tuulalahtinen@
hotmail.com

Taloudenhoitaja
Carita Sinkkonen
040 586 5610
taloudenhoitaja.trekj@
gmail.com

**Omakotiviesti
Vastaava toimittaja**
Raisa-Tiina Lahtinen
Puh. 050 530 8913
tre.omakotiviesti@
gmail.com

Ilmoitusmyynti:
Puh. 045 133 1981
ilposiimes@gmail.com

Toimitusneuvosto:
Hallitus ja lehden toimitus

Painos 7200 kpl
56vsk.
Lehti ilmestyy 4 kertaa
vuodessa

ISSN 1799-4039

Jaarli Oy 2018
paino@jaarli.fi

Keskusjärjestön kevätkokous sujui kitkattomasti kun talouskin on korjaantunut positiiviseksi vaikeiden vuosien jälkeen eli vanhat rästit on selvitetty.

Kokous antoi tili- ja vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja kirjanpitäjälle varmistettuna tilin- ja toiminnantarkastajan hyväksyvillä lausunnoilla.

Pj. Simo Ylisiurunen esitteli edustajistolle seikkaperäisesti tilit ja taseet. Kokouksen toinen pj. Matias Peräinen esitteli toimintakertomuksen vuodelta 2017, jonka kokous myös hyväksyi.

Kokouksessa olisi tietenkin voinut olla enemmänkin kuin 29 henkeä 13 jäsenyhdistyksestä. Voi olla, että osa talollisista ei vaivautunut tulemaan, koska kyseessä ei ollut henkilövalintakokous.

Tätä kirjoittaessani pitkä talvi lumineen hävisi hetkessä helteiseksi toukokuuksi, joten kevättä oikeastaan ei ollutkaan.

Aina talollisille sanonta ”kohden ei koskaan” sopii koska koko toukokuun on saanut kastella viljelyksiä toukokuussa kun taivaalta ei vettä tipu. Sama odotus sopii myös siitepölyn helpottamiseksi. Samaan odotteluun kuului pientaloalueiden katujen hiekan poisto pesusta puhumattakaan.

Juhlavuoteen sattuu myös Keskusjärjestön kunniapuheenjohtajan Esa Rannikon 80-vuotispäivä juhannuksena. Merkkipäiväänsä hän viettää Italian auringon alla palmujen varjossa.

Esa Rannikko on toiminut Keskusjärjestön pitkä-aikaisimpana puheenjohtajana vuosina 1974-1998 eli 25 vuotta. Tähän ajanjaksoon sijoittuu ehkä Keskusjärjestön vaativimmat yhteisasioiden hoitamisesta kuten katumaksulain talollisten etujen puolustamisesta. Myöskin tonttien omatoimiset kulkuväylien rakentamisesta, katujen valaistusten anomisesta, julkisten linja-autoliikenteen saaminen alueelle ja paljon muuta, jotka nykyisille rakentajille on selviö eikä niistä tarvitse kiukutella yhteiskirjelmin. Toivottavasti kunniapuheenjohtajamme valaisee senaikuisia vaikeuksia ja kirjoittaa seuraavassa Omakotiviestissä, samoin kuin pikkupuheessaan Suomalaisella Klubilla.

***Keskusjärjestön hallitus ja koko talollisten joukko
onnittelee Esa Rannikkoa!***

Pj. Simo Ylisiurunen

Piiru vaalii rakennuskulttuuria

Heidi Huhtamalla Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistys ry:stä kävi esittelemässä yhdistyksen toimintaa keskusjärjestön kevätkokouksessa. Yhdistys perustettiin kuusi vuotta sitten ja sen tarkoituksena on vaalia rakennuskulttuuria, rakennusperinnön hoitoa ja olemassa olevaa rakennuskantaa Pirkanmaalla. Yhdistys edistää rakennusten laadukasta ja arvot huomioon ottavaa kunnossapitoa ja korjaamista. Toiminnallaan yhdistys tukee kestävästä kehitystä. Yhdistykseen jäseneksi voi liittyä yhteisö kuten esimerkiksi kaupparekisteriin rekisteröity yhteisö, yksityinen elinkeinonharjoittaja tai yhdistysrekisteriin rekisteröity yhdistys.

Yhdistyksen ensimmäinen hanke oli korjata vanhasta 1892 rakennetusta uittoyhdistyksen talosta Pispalassa yhdistykselle toimitilat. Näin syntyi Rakennuskulttuurikeskus Piiru.

Piiru järjestää kursseja ja luentoja sekä ylläpitää laajaa osajafoorumia. Sen kautta löytyy satoja rakentamisen alan osaajia, jotka ovat sitoutuneet säilyttävän korjausrakentamisen ylläpitämiseen. Piirun sivuilta löytyy myös varaosapankki, jossa kierrätetään vanhoja ovia, ikkunoita, uuninluukkuja, heloja, Porin Mattea ja muita.

Kannattaa käydä Piirun sivuilla www.piiru.fi

Lämpölaitehuolto Honkiniemi

- Öljypoltin asennus ja -huolto
- Kattilahuonesaneeraukset
- Säiliöasennukset
- Lämmönsäätöautomatiikat
- Aurinkolämmityslaitteiden asennukset
- Tarvikemyynti

P. 040 3544 885

honkiniemi@hotmail.com

www.honkiniemi.com

SUOSIKAA ILMOITTAJIAMME

Teboil	1
Sepelisampo.....	2
Lämpölaitehuolto Honkiniemi	6
Avuksileo	13
Kirjapaino Jaarli Oy	13
Toivolan lava.....	15
K-Supermarket Westeri	15
Siivoussissit	17
Piha Puutarhaksi	17
Tampereen Hautauspalvelu	20
Pirkanmaan Jätehuolto	22
Öljykolmio Oy.....	22
Vesivek Oy.....	23
Pieni Soramonttu	23
Tarktori varaosa ja tarvike	25
Öljypoltinhuolto K.Haverinen.....	25
Op Tampere	26
Komerox ky	27
Tampereen Kuljetus.....	29
Vesivek Oy.....	31
Pohjansepät.....	31
Kantam Oy.....	35
Jofix Oy.....	38
Kotikeskus	38
Öljy- ja kaasulämmitys S.Honkiniemi...45	
Poltintekniikka Ala-Korpula Oy	47
Keskusjärjestön myyntituotteet.....	48

SISÄLLYSLUETTELO 2/2018

Puheenjohtajan palsta, Simo Ylisiurunen.....	3
Kevätkokous, Piiru vaalii rakennuskulttuuria	5
Kuuden vuosikymmenen ponnisteluja	8
Veteraani omakotitalossa	9
Talotekniikan palsta, Börje Hagner	11
Taisto Loposen putkiremontti.....	14
Lakimiehen palsta, Timo Lahitnen.....	16
Luottamusmiehen palsta, Matti Höyssä	18
Kaupunginvaltuutetun palsta, Aila Dündar-Järvinen.....	21
OP omistaja-asiakkaana hyväntekijäksi	24
Pihavaraston siivous, Tuula Lahtinen.....	27
Sepelisampo.....	28
Nekalan kirjasto säilytettävä!.....	30
Omakoti asuja harrastaa.....	32
Haitalliset vieraslajit, Markku Ahonen	34
Kumpulan talvitapahtuma	36
Kotiseutukierrokset	37
Berliinin matka	39
Raisa-Tiinan peräkamari.....	46

Kuuden vuosikymmenen ponnisteluja

1.osa , 1960- ja 1970-luvut (Seuraavat vuosikymmenet loppuvuoden lehdissä)

Lamminpään, Ikurin ja Korkinmäen omakotiyhdistysten edustajat allekirjoittivat Tampereen Omakotiyhdistysten Keskuselimen perustamisasiakirjan 5.10. 1958. Nimen loppuosa muutettiin seuraavana vuonna Keskusjärjestöksi.

1960-luvulla omakotiasukkaan oikeuksia ryhdyttiin peräämään yhteisvoimin

Keskusjärjestöä työllisti mm. taistelu katu- ja viemärikorvauksista. Venäjän tsaarin keisarilliseen asetukseen v. 1896 perustuva käytäntö, jonka mukaan asukkaat maksoivat katujen rakentamisesta ja päällystämisestä sekä viemäreiden rakentamisesta aiheutuvat kulut päätettiin kaataa. Prosessi kesti 1950-luvun lopulta vuoteen 1980, jolloin säädettiin kunnossapitolaki ja katumaksulaki.

1966 saatiin uusi laki tontinvuokrauksista. Laissa annettiin kaupungille mahdollisuus korottaa tontin vuokraa kesken sopimuskauden indeksin ja tonttimaan arvonnousun perusteella. Omakotiväki kokosi lähetystön eduskuntaan.

Myös liikennejärjestelyt puhuttivat. Bussipysäkeistä, -reiteistä ja lipunhinnoista käytiin polemiikkaa. Myös kaupungin taksapolitiikka keskustelutti. 1964 oli uutta yösähkö, josta Tampereella maksettiin puolet enemmän kuin Helsingissä.

1970-luvulla päättäjät alkoivat taipua: katujen maksaminen ei kuulu asukkaille

”Katujen rakentaminen, katuvalot, vesijohdot- ja viemäriverkosto, linja-autojen kulkuvuorot – näitä kaikkia ja monia muita

asioita ajoimme. Lähetimme kaupungille kirjelmiä, kävimme karvalakkilähetystöinä pokkaamassa virkamiehiä ja kaupungin joutoa.” Muisto 1970-luvulta.

Katurasisituskysymykset ja viemärikorvaukset puhuttivat ja omakotiväkeä ärsytti ja turhautti, ettei katurasisitusasia edistynyt. Vuohenojan omakotiyhdistyksen pinna katkesi ja se valittiin rasisituksesta suoraan tasavallan presidentti Urho Kekkoselle.

Hallitus antoi vihdoon 1975 eduskunnalle esityksen laiksi kadun ja eräiden alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta, joka kuului osaksi kunnalle, osaksi tontinomistajille. Useiden kansanedustaja- ja virkamiestapaamisten jälkeen laki hyväksyttiin v. 1978.

Liikennekysymyksistä omakotiväkeä puhutti kevyen liikenteen reittien rakentaminen.

Postin laatikkokantoasiat olivat jo 1960-luvulla käymistilassa, mutta keskustelu jatkui 1970-luvulla.

1972 kaupungilta tuli velvoite muuttaa likakaivot sellaisiksi, että jätteet menevät kokonaisuudessaan kaupungin viemäriin. Aikataulu oli liian tiukka ja keskusjärjestö sai neuvoteltua kaupungilta lisää aikaa.

Keskusjärjestössä on vielä jäljellä Hartia-voimin-historiikka 1958-2008. Tarjous-hinta on vain 2 €.

Tämän sivun tiedot on koottu siitä. Tilaukset Carita Sinkkonen, taloudenhoitaja. trek@gmail.com.

Historiakatsauksen kokosi Raisa-Tiina Lahinen.

VETERAANI OMAKOTI- TALOSSA

Mauno Tulijoki, omakotiasumisen veteraani täyttää kesäkuussa 99 vuotta.

”Meinaatko tosissasi muuttaa sinne Pohtokorpeen, sanoi Enqvistin tehtaalla työkaveri isälle, kun tämä rakensi talon v.1928 tänne Näsijärven rantaan”, kertoo Mauno Tulijoki.

”Eihän täällä silloin ollut muuta kuin peltoa ja metsää. Tiekin seitsemän metriä leveä kärrypolku.”

Varmasti oli paikallaan myös Näsijärvi, joka kimmeltää kirkkaan kevätauringon valossa istuessani Tulijoen seuraan. Tytär Pirjo Paukkunen on kattanut kahvipöydän rannan puolelle. Järvessä on laituri, joka isännän mukaan oli joskus 70-metrinen. ”Ranta on aika matala ja nyt vesi on tosi alhaalla”, tytär toteaa kertoen, ettei pitkä laituri kestänyt talven jäitä ja niiden lähtemisiä. Siihen Tulijoki vastaa: ”Rakensin vielä viime kesänä tuollaisen lautan, jonka saa viedä syvemmälle.” Ennen kuin ehdin kysyä uimisesta, Tulijoki kertoo suunnitelmistaan tänä kesänä kastautua lautaltaan. Tytär ja isä kinastelevat hetken, milloin isä onkaan viimeksi uinut. Arviot liikkuvat parin vuoden ja viiden toista välillä. Isän mielestä vain viime kesä jäi väliin, kun oli niin kylmää ja sateista, ettei järvikään lämmennyt.

Mauno Tulijoen kotitalo takana ja Näsijärvi edessä

Muistaa Kuru-laivan onnettomuuden

Mauno Tulijoki oli kymmenvuotias, kun syksyisenä lauantaina Lielahden kansakoulusta palatessaan sai kuulla Näsijärvellä tapahtuneesta onnettomuudesta. Kuru-laiva vei mennessään ison joukon ihmisiä. ”Joku perheen tuttuakin siinä hukkui. Ajatella, niin kova myrsky ja seuraavana päivänä oli täysin tyyntä.” Vielä varhaisemmilta lapsuusvuosiltaan ollessaan 4-vuotias ja asuessaan perheineen Tampereen keskustassa Tulijoki muistaa, miten eksi kaupungissa vaariltaan. Poika istui itkemässä Haarlan talon portailla, kun siihen ajoivat hienot hevosvaunut, josta Rafael Haarla nousi rouvansa kanssa. Pikku-Mauno osasi kertoa osoitteensa ja hänelle jäi hyvä muisto kiltistä pariskun-

nasta, joka auttoi hänet kotiin. Äitinsä päivitteli vielä pitkään, miten poikaa tuotiin herrasväen kyydillä.

Nuoruus meni Äänisen aaltoja katsellessa

Tulijoki kutsuttiin asepalvelukseen joulun alla 1939 juuri talvisodan sytyttyä. ”Poikkeuslain perusteella asepalvelusaikaa lisättiin kahteen vuoteen ja näin minä edelleen olin palveluksessa jatkosodan sytyttyä. Toinen kahina tuli vietettyä Äänisen rannalla.” Tulijoki tapasi v. 1943 Simpeleellä tulevan vaimonsa. Sodan jälkeen Mauno Tulijoki pääsi Teknilliseen kouluun ja töihin Tampellaan, jossa teki koko työuransa. Karjalan heili muutti Tampereelle sodan jälkeen, häitä vietettiin ja talo rakennettiin Tulijoen isän maalle Pohtolaan. Se valmistui 1955. Perhe kasvoi kahdella tyttärellä.

Omakotiyhdistyksessä mukana

Pohtolaan oli perustettu Omakotiyhdistys, jonka hallituksessa Tulijoki toimi ainakin vuoden verran. Omakotiyhdistyksen toiminnan Mauno Tulijoki kokee tärkeänä, vaikkei aina onnistuta kaikkia asioita ajamaan. Erityisesti Tulijokea harmittaa, miten aikoinaan rakennettiin Ryydynkatu hänen isänsä maiden läpi. ”Sen alle jäivät isäni pellot.” Tytär Pirjo Paukkunen toteaa myös, miten viimeisen kymmenen vuoden aikana liikenne Pohtolankadun läpi Siivikkalan puolelle on kasvanut ja kasvaa edelleen, sillä naapurikunnan puolella rakennetaan jatkuvasti. ”Joskus siitä käytiin kovaakin keskustelua ja Tampereen kaupunki uhkasi katkaista Pohtosillan, joka sijaitsee kuntarajalla. Olivat saaneet ylöjärveläiset rakentaa omat yhteydensä.” Pirjo muistelee harmissaan. ”Nykyisin siitä ei ole puhuttu juurikaan ja ralli senkun lisääntyy.” Isä Tulijoki tuumaa kuitenkin, että nykyisin ovat toime-

Tytär Pirjo Paukkunen kattaa pöytää rannan puolelle

liaampia Pohtolan Omakotiyhdistyksessä kuin minun aikoinani.

Puhallinmusiikki - elämänmittainen harrastus

Kun Mauno Tulijoesta tuli leski v. 2005, tyttäristä toinen Pirjo Paukkunen puolisoineen päätyi asumaan isän kanssa taloa. ”Tai oikeastaan tulimme jo 2003, kun äiti sairasteli.” Mauno-isä asuu omissa asunnossaan ja tyttärellä on oma koti yläkerrassa. ”Tutussa lapsuuteni kotitalossa osaan kuulostella, miten isä heräilee ja laittaa kahvin tippumaan. Vaikka hän hoitaa itsenäisesti asioitaan, on mukavam-paa voida olla lähellä.” Pirjo Paukkunen kuulee usein myös isänsä soittavan. Pianoa, haitaria ja eri puhaltimia. Mauno Tulijoen vapaa-aikaan on aina kuulunut myös soittokunnissa puhaltaminen. ”Ensin soitin trumpettia, mutta sodan jälkeen hampaat olivat liian huonot siihen soittimeen. Vaihdoin klarinettiin, saksofoniin ja huiluun.” Pitkän iän salaisuus saattaa miehen omasta mielestä liittyä juuri puhaltamiseen. ”Keuhkot ovat pysyneet hyvässä kunnossa.”

Kuvat ja teksti: Raisa-Tiina Lahtinen

Näin talotekniikka on muuttunut aikain saatossa

Yhdistyksemme perustamisen aikoihin oli elintaso nousussa. Uunilämmitysten tilalle asennettiin taloihin vesikeskuslämmitys. Lämpöpatterit olivat levypattereita valurautaisten jaepattereiden sijasta.

Avotakkoja asennettiin tunnelmointiin eli käytännössä makkaran paistamiseen ja uudenvuoden tilojen sulattamiseen. Televisio teki vasta tuloaan. Keskuslämmityskattilassa poltettiin halkoja, koksia, hiiltä tai antrasiittia. Lämmitysvesi kiersi painovoimaisesti paksuissa putkissa ja ylös sijoitettu paisunta-astia oli avoin päästen happea veteen. Käyttövesiputket tehtiin kuparista, tosin joku isompi kylmävesiputki saatettiin tehdä kuumasinkitystä teräksestä kierrelitoksien. Viemärit tehtiin valuraudasta, pohjaviemärit tai ainakin tonttivilmärit betonista. Ilmanvaihto oli painovoimainen ja korvausilma tuli ikkunoiden, ulko-oven ja rakenteiden raoista.

Öljyn kuusikymmentäluku

Kuusikymmentäluvulla varallisuus nousi edelleen. Tehtiin tiiliverhottuja ta-

Liesikuvun tai tuulettimen käyttö alkoi vakiintua 70-luvulla

sakattoisia taloja. Jotkut teettivät uimaltaankin ja viisaimmat laittoivat huippuimurin imemään kosteuden pois. Kattila vaihdettiin tai varustettiin öljypolttimella. Teräksinen lieriömäinen bitumoituu öljysäiliö sijoitettiin maan alle. Joissakin uusissa taloissa kantikas säiliö saatiin sisälle omaan tilaansa. Hehkulamppujen lisäksi loistelamppuja alettiin käyttää mm. verhovalaisimina.

Muoviputkia ja sähkölämmitystä

Seitsemänkymmentäluvulla muovivilmärit olivat kehittyneet niin paljon, että valurauta ja betoni syrjäytyivät. Lämmitysvesi kiersi pumpun voimalla, joten putkien koko saatiin pienemmäksi var-

sinkin kun alettiin käyttää ohutseinämäisiä putkia. Veden tilavuusmuutokset hoidettiin suljetulla kalvopaisunta-astialla. Suora sähkölämmitys valtasi markkinointa. Sähköpattereiden sijasta asennettiin myös kattolämmityksiä ja märkätiloihin tietysti lattialämmitys. Jotkut asennuttivat varaavaan sähkölämmityksen eli vesikeskuslämmityksen varaajasäilöllä. Yö- ja päivä sähkön hintaero motivoi ratkaisua. Varaavalla massalla varustettuja sähköpattereitakin käytettiin.

Öljykriisi vauhditti kehitystä

Seitsemänkymmentäluvun öljykriisi pisti ajattelemaan tarkemmin talotekniikkaratkaisuja. Alettiin kehittää koneellisia tulo/poistoilmanvaihtolaitteita, jolloin poistoilman lämmöstä puolet saatiin lämmittämään levylämmönsiirtimen avulla tuloilmaa. Ammeet korvattiin suihkunurkilla - fiksuiten kylläkin suihkukaapilla. Termostaattiset suihkuhanat tai yksioteseikoittajat säästivät vettä. Kattilahuoneesta lähtevää lämmitysveden menovettä alettiin säätää ulkolämpötilan mukaan tarkoitukseen kehitetyllä säätimellä.

Jopa ilmalämmitys

Kahdeksänkymmentäluvulla markkinoille oli saatu hyvä ilmalämmityslaitteisto eli Valmetin Kotilämpö. Kirjavatasoisia kilpailijoitakin tuli. Menoveden säätimet olivat prosessoripohjaisia ja entistä tarkempia. Termostaattisten patteriventtiileiden käyttö oli itsestään selvää. Useimmat olivat kuitenkin valinneet sähkölämmityksen. Saunan kiuaskin lämpeni sähköllä, sen lämmittäessä pudotettiin joitakin lämmittämiä pois päältä sähkötehontarpeen rajoittamiseksi. Vuosikymmenen lopulla jotkut hankkivat poreammeenkin.

Viisaimmat tajusivat tehostaa ammehuoneen ilmanvaihtoa kosteuden poistamiseksi.

Pihalle, puutarhoihin ja parvekkeille alettiin laittaa tunnelmavalaistusta, parvekkeelle tai terassille myös säteilylämmityksiä. Halogeenilamppukiskoilla sai uutta ilmettä kotiin. Energiansäästölamppuilla pienennettiin sähkönkulutusta ja pidennettiin lampunvaihtoväliä. Kodin viihde ja hyötyelektroniikkaa ja erilaisia latureita alkoi tulla sitä tahtia, että pistorasioista oli ainainen pula - etenkin vanhoissa taloissa, muta myös uusissa.

Rakentamismääräyksillä energiansäästöön

Yhdeksänkymmentäluvulla rakentamismääräykset alkoivat ohjata energiankulutuksen pienentämiseen. Matalalämpöinen lattialämmitys happidiffuusion estäviä muoviputkia käyttäen tuli suosituksi. Koneellinen tulo/poistoilmanvaihto lämmöntalteenottoineen muodostui vakioratkaisuksi. Jos ei hankkinut poistoilman lämmön talteenottoa, oli laitettava vastaavasti paksummat eristeet. Jotkut hankkivat jo aurinkokeräimen katolleen käyttöveden lämmittämiseksi. Pistorasioiden sähköverkko alettiin maadoittaa ja varustaa vikavirtasuojalla.

Lämpöpumppukauppa lähti lentoon

Kaksituhattaluvulla maalämpöpumput ovat korvanneet öljykattilalämmityksen. Joissain erikoistapauksissa on päädytty ilmasta veteen lämpöpumppuun. Sähkölämmityksessä taloissa ilmalämpöpumppu avustaa lämmitystä. Uusinta uutta on ollut erilaisten antureitten käyttö lämmityksen, ilmanvaihdon ja valaistuksen ohjaamiseen.

si. Kokonaisuutta tai ainakin huoneitten lämpötilaa ja ilmanvaihtoa voi halutessaan hallita etänä kännykällä. Uusissa sähkölämmitystaloissa on useimmiten varaava takkahuone antamassa varmuutta sähkökatkosten varalle tai mahdollistamassa esimerkiksi karsintapuun polttoa. Aurinkopaneelijärjestelmien hankintakin on lähtenyt liikkeelle. Pitkäikäiset ja vähän kuluttavat LED-lamput ovat korvanneet suurin piirtein kaikki muut lampputyypit. Sähkölampit on vaihdettu etäluettaviksi.

Entä seuraavaksi?

Sähkönsiirtotariffien muuttuminen tehtäviin perustuviksi, sähkölämmityksen ohjaaminen verkon ehdoilla ja entistä tiukemmat energiansäästö määräykset heijastuvat talotekniikkaratkaisui-

hin. Autojen sähkönlataus on tulossa vakioksi. Lämmitysenergian varastoinnissa tulee tapahtumaan kehitystä, sähköä kun ei pystytä varastoimaan sellaisenaan. Matalalämpöinen vesikeskuslämmitys mahdollistaa älykkään lämmitystehon ohjauksen. Vettä lämmittävä uuni leikkaa osaltaan sähkön huipputehon tarvetta. Aurinkopaneelit avittavat sähkön säästössä. Paksummat eristeet, tiiviimmät rakenteet, energiatehokkaammat ovet ja ikkunat pienentävät lämmitystarvetta ja tekevät ilmalämmityksestä suositun. Uusia määräyksiä sovelletaan myös saneerauksiin.

*Börje Hagner
LVI-DI*

TEEN TYÖT JOSTA ET ITSE SELVIÄ

- Pihapuiden kaadot
- Risujen / puiden pois kuljetukset
- Kantojen poisto tonttia rikkomatta
- Pensas- / kuusiaitojen leikkaukset
- Pihan- / maanmuokkaukset
- Rännien puhdistus ja ulkopuolelta pesu
- Omakotitalojen / kesämökkien ulkomaalaukset
- Ym. koti- / mökkityöt

Kysy lisää!

Tmi Avuksileo
Puh. 040-961 5932

Muista kotitalousvähennys.
Vastuuvakuutus on!

 jaarli oy
www.jaarli.fi

paino@jaarli.fi
(03) 644 600

*Menipuoliset ja laadukkaat
painopalvelut*

PainoWirhe
www.painowirhe.fi

050 377 4276
045 897 5394

Pukkilantie 2, 14200 Turenki

OMAKOTITALON KUNNOSTUS

Omakotitaloihin, aivan kuin muihinkin rakennuksiin, muodostuu joka ikinen päivä korjausvelkaa. Korjausvelka tarkoittaa teoriassa niitä korjauksia, joiden tekemisen jälkeen talo on uuden veroinen.

Käytännössä taloa ei kannata koskaan korjata uuden veroiseksi, koska eri rakennusosat vanhenevat eri tahtiin. Esimerkiksi käyttövesiputket kestävät n.40-60 vuotta, viemärit hieman kauemmin, vesikatteet n.20-50v, salaojat n.40-50v, lattiapinnat n.20v, jne.

Tästä johtuen erityisesti vanhempien omakotitalojen omistajia vaanii monenlaiset urakoitsijat, tai paremmin sanottuna urakan "saalistajat". Ei viikkoa etteikö joku ikkuna-, putki-, sähkö-, katto, tai jokin muu urakoitsija soita ja tarjoa "ilmaista" katselmusta ilman ostopakkoa. Mukaan mahtuu niin hyviä ja rehellisiä yrittäjiä, kuin myös urakoitsijoita, joiden toiminta hipoo petoksen tai huijauksen rajaa.

Kerronpa esimerkin: tarkoitukseni on talossamme teettää viime syksynä käyttövesiputkiremontti. Siksipä annoin yhden putkiliikkeen tehdä tarjouksen. Yrityksellä oli oikein kaksi ulko-ovelle tullutta nuorukaista jotka ystävällisesti kyselivät olisiko Teillä aikaa jolloin insinöörin sopisi tulla tekemään tarjous

putkitöistä. Aika sovittiin ja varsinainen tarjouksen tekijä saapui sitten parinpäivän päästä hienoine laitteineen keittiön pöydän päähän laskemaan tarjousta. Pari tuntia siinä mitattiin, seurusteltiin ja kirjoitettiin, eikä valmista tahtonut tulla, kunnes viimein pienen hätyyttelyn tuloksena saatiin tarjous valmiiksi. Hinta oli n.15000 euroa + kiertoveden sähkötyöt pumppuineen n.1000 euroa. Eli n.16000 euroa. Tarjouksen tekijä kehuu, että heidän yrityksensä on Suomen suurin omakotitalojen putkiremonttien tekijä ja he käyttävät laadukkaita ulkolaisia putkia.

Myyjä pyrki saamaan tarjoukseen, joka oli kirjoitettu kauppasopimuksen muotoon hyväksynnän heti. Siihen ei kuitenkaan suostuttu ja pyydettiin seuraavana päivänä tarjoukset kahdelta muulta putkiliikkeeltä. Näiden tarjoukset oli molemmilla n.7000 euroa, kotimaisilla laadukkailla UPONOR-komposiittiputkillilla. Eli tarjousten välillä oli eroa n.8000 euroa. Se tekee prosentteina 114% ! Meidän urakoitsijavalinta päättyi tamperelaiseen LVI-KURIKKA OY:n, jonka hintaan ja asennuksiin olemme tyytyväisiä.

Kului pari viikkoa ja ensimmäisen putkiliikkeen edustaja kyseli tarjouksensa perään puhelimitse, johon vastasin, että jos puolitat hinnan ja pudotat vielä parituhatta, niin voimme olla valmiit te-

kemään kaupat. Puhelu loppui soittajan epämääräiseen muminaan. Mutta vielä parin kuukauden päästä saman firman uusi edustaja (olikohan vanha saanut kenkää) soitti ja kysyi voisivatko he tehdä uuden korjatun tarjouksen? Tähän vastasin, että jos ei Suomessa ole muita putkiliikkeitä kuin teidän liikenne, niin voin sitten käyttää teitä. Taas puhelimen toisessa päässä kuului epämääräistä muminaa ja puhelu loppui siihen.

Hyvä bisnes, joka lienee vielä laillista. Ovatkohan omakoti-asujat helposti höyrynäytettäviä? Tosin meiltä jäi rahat tällä kertaa saamatta. Varokaahan muutkin talolliset!

Taisto Loponen

K-Supermarket
WESTERI
Kauppa lähellä Sinua
Tesomankatu 4
Puh. 010 538 1200

**Tarjous Tampereen
Omakotiviestin lukijoille!**

**Tällä kupongilla pääsee
10 eurolla/hlö**

**TOIVOLAN LAVAN
TANSSEIHIN**

Voimassa kesän 2018 tansseissa
Toivolantie 28, Ylöjärvi p. 045 133 1981

LAKIMIEHEN palsta

Asianajaja, oik.lis. Tarmo Lahtinen vastaa Oma-koti-Viestin lukijoiden kysymyksiin, jotka koskevat mm. kiinteistöjuridiikan ajankohtaisia asioita. Kiinnostavat aiheet tai selvitettävät tapahtumat tulisi esittää Lahtiselle hyvissä ajoin ennen seuraavan lehden ilmestymistä. Luonnollisesti juristimme antaa alan neuvoja maksutta yhdistyksen jäsenille ja tarvittaessa hoitaa niitä pidemmällekin kohtuuhintaan.

Yhteystiedot: puh. 2128909, 040 5477874
asianajolahtinen@elisanet.fi

Riita istutetusta aidasta

Harvakseen on kysely omakotitonttien rajalle istutetusta raja-aidasta. Säännökset ovat aika tulkinnanvaraisia ja oikeuskäytäntö on olematonta, mutta nyt Turun hovioikeudesta on tullut tuomio (8.2.2018, ratk.nro 103), joka merkittäväällä tavalla selventää käytäntöä.

Kasveista, joiden juuret tai oksat tunkeutuvat naapurikiinteistön puolelle, on hyvin vanha perussäännös naapurisuhdelaissa (v. 1920). Sen 8 §:n mukaan naapuri voi katkaista toisen kiinteistön puolelta alueelleen tulevat kasvien juuret ja myös rajan ylittävät oksat, mikäli naapuri ei itse kehotuksesta niitä (siis oksia) katkaise.

Lisäksi kuntien omat rakennusjärjestykset määräilevät varsinkin kasvavista raja-aidoista. Mainitussa tapauksessa Hämeenlinnan rakennusjärjestys määräsi, että istutettava aita on sijoitettava tontille niin, että sen oksisto ja juuristo täysikasvuisenakin pysyvät omalla tontilla, ellei asiasta naapurin kanssa ole toisin sovittu.

Tampereen kaupungin rakennusjärjestyksessä on vuoteen 2014 asti ollut aivan vastaavanlainen säännös. Uudessa Tampereen rakennusjärjestyksessä istutettavasta aidasta ei enää puhuta mitään.

Hämeenlinnan tapauksessa oli käynyt niin tonttien omistajien A:n ja B:n välinen marja-aroniapensasaita oli osittain istutettu B:n tontin puolelle. Omistajat huomasiivat asian tontinmittauksessa 2015. Aita oli vuosikaudet ollut väärässä paikassa. Sen ja sitä edeltäneenkin pensasaidan oli istuttanut tontin A aikaisempi omistaja.

B vaati käräjäoikeudessa, että A velvoitetaan kustannuksellaan poistamaan B:n puolella olevan pensasaidan. Jos A ei näin toimisi, B:n pitäisi voida tehdä poistotyö kaikkine kuluineen A:n kustannuksella.

B:n vaatimuksesta käräjäoikeus velvoitikin A:n poistamaan aidan, ja jos näin ei kävisi B voisi teettää työn A:n kustannuksella. Lisäksi A velvoitettiin korvaamaan B:n oikeudenkäyntikulut.

A valitti hovioikeuteen ja vaati, että hänet vapautetaan kaikesta em. vastuusta.

Hovioikeus harkitsi tarkkaan em. naapurussuhdelain 8 §:n sisältöä. Sen perussisältö oli siis se, että tontin omistaja saa katkaista juuret ja oksat. Oksat kuitenkin vain, jos naapuri itse ei niitä katkaise.

Hovioikeus katsoi, että säännös ei kuitenkaan velvoita A:ta poistamaan juuria tai oksia tai velvoita maksamaan naapurille poistosta aiheutuvia kustannuksia. B:n vaatimaa suoritusvelvollisuutta ei voida perustella silläkään, että aidan oli istuttanut A:n tontin aikaisempi omistaja.

Hovioikeus myös totesi, että Hämeenlinnan kaupungin järjestyssäännön edellä mainittu säännös on tässä riita-asiassa vailla merkitystä, koska B:n vaatima suoritusvelvollisuus ei perustu lakiin (kunnan rakennusjärjestys ei ole siis lakia?)

Näin ollen hovioikeus hylkäsi B:n kannan ja kumosi käräjäoikeuden tuomion. Eli, A vapautettiin kaikesta käräjäoikeuden tuomitsemasta suoritusvelvollisuudesta ja oikeudenkäyntikulujen maksamisesta B:lle. Hovioikeus totesi, että koska asia on oikeudellisesti epäselvä, asia näkyi täysin erilaisesta käräjäoikeudenkin päätöksestä, molemmat osapuolet saavat itse kantaa oikeudenkäyntikulunsa.

Asiaan on haettu muutoksenhakulupaa korkeimmasta oikeudesta.

Hovioikeuden ”ennakkopäätös” selvensi olemassa olevaa tilannetta. Vanha naapurussuhdelaki (8 §) kertoo siis vain naapurin oikeuksista/mahdollisuuksista rajanaapurin puolelta tontille tunkeutuvien juurien ja oksien suhteen. Niitä saa katkoa ja poistaa, mutta ”laskua” työstä ei voi lähettää ilman muuta naapurille. Luonto on tällaista. Kasvien juuret ja oksat hakevat paikkansa. Mitatuista rajalinjoista ne eivät välitä. Naapurien tulee ottaa tämä huomioon, ja tietenkin myös se, että em. kasvustot menevät rajan yli puolin ja toisin.

Hovioikeuden ratkaisussa otettiin kantaa myös siihen, eikö suorastaan väärälle puolelle aikanaan istutettu koko aidan osa, saisi kohdallaan jotakin erilaista kohtelua. Näin ei käynyt. Hovioikeus totesi, että jos aidan istuttamisesta väärälle puolelle ylipäänsä seuraa jotakin oikeudellista vastuuta, niin se ei ainakaan siirry kiinteistön luovutuksessa A:lle, mutta voisi siis kohdata mahdollisesti tontin aikaisempaa omistajaa. Mutta se onkin jo sitten aivan eri asia...

Tampere 17.5.2018.

Tarmo Lahtinen
Asianajaja, Tampere

SIIVOUS SISSIT®
Ja elämäsi on siistiä

Siivous- ja kotipalvelut
040 537 9111
www.siivoussissit.fi

UUTTA! Pihasuunnittelun kurssi

Tule mukaan verkkokurssille, jolla voit ohjatusti suunnitella omaa pihaasi.

Terveisin,
Sanna ja Kirsi

Lisätiedot:
www.pihapuutarhaksi.fi/kurssit

LUOTTAMUSMIEHEN *palsta*

Paljon onnea 60-vuotisjuhlia viettävälle Keskusjärjestölle!

Järjestö on tehnyt merkittävää työtä omakotiväen eteen vuosikymmenien ajan. Vaikuttaminen on usein pitkäjänteistä työtä tärkeän asian puolesta. Olen huomannut, että järjestön puheenvuoroa kuullaan. Kunnallinen päätöksenteko on lainsäädännön takia systemaattista ja siksi monesti hidasta. Tuloksia pitää vain jaksaa odottaa. Esimerkiksi tonttipolitiikan muutos voi tuntua tuskallisen hitaalta, mutta nyt valtuustossa käyty keskustelu vie varmasti omakotiväen kantaa eteenpäin.

Onnittelut myös Omakotiviestille ajankohtaisen tiedon välittäjänä ja toisaalta keskustelun synnyttäjänä. Muutama vuosi sitten jopa pohdittiin lehden lakkauttamista lähinnä taloudellisten syiden perusteella. Jäsenistö ei lakkauttamista hyväksynyt. Minusta oli hyvä päätös jatkaa lehden toimittamista. Vaikka viestintä ja tiedotus ovat paljolti siirtyneet some-keskusteluksi, painetun lehden merkitys säilyy.

Tässä juhlanumerossa haluan tarkastella omakotiasumisen tulevaisuutta lähivuosina ja sitten pitemmällä tähtäimellä. Nyt lähivuosina asuminen kokonaisuudessaan kokee Tampereella suuria muutoksia. Kaupungin strategian tavoite on täydennysrakentaminen keskusta-alueilla ja toisaalta myös aluekeskuksien vahvistaminen asumisen sekä palvelujen suhteen. Keskusta-alueiden täydentämisen tavoitetta tukee se, että yksin ja kaksin asuvien asuntokuntien määrä on jatkuvasti kasvanut ja on noin 80% asuntokunnista. Tälle väestöryhmälle kerrostalo on luontainen vaihtoehto.

Tampere ei kuitenkaan voi olla ikääntyvien ja yksinasuvien kaupunki. Me tarvitsemme myös tulevaisuuden lapsiperheille asuntoja. Edullisesti tuotetut kerrostaloasunnot ovat eräs ratkaisu, mutta onnistuuko niiden toteutus keskusta-alueille? Omakotitalo on usein hyvä ratkaisu nuorelle perheelle, sillä silloin pystyy kontrolloimaan asumiskustannuksia. Omakotiasujien eräs merkittävä ryhmä on ikäihmiset, jotka haluavat asua omassa kodissaan. Tämä sopii hyvin kaupungin tavoitteeseen, jolla pyritään turvaamaan kotona asuminen mahdollisimman pitkään.

Lähivuosien suurimmat haasteet liittyvät asumisen kustannuksiin. Omakotitalon teettämän tutkimuksen mukaan omakotiasujien kustannukset nousevat nopeammin kuin ansiotulot kasvavat. Omakotiasujilla kustannuksia nostaa sähkö, öljy ja muut maksut tai verot. Varsinkin kiinteistövero on ollut helppo tapa parantaa kunnan taloutta. Lainakorkojen nousu on myös uhkana asumiskustannuksiin omakotitalouksissa.

Bussireittejä ja nopeusrajoituksia

Meillä Tampereella on juuri nyt ajan-kohtaista ratikkaan liittyvä bussireittien suunnittelu. Kuulemiskierros on meneillään eri alueilla alustavan reittiehdotuksen pohjalta. Toivottavasti yhdistykset ovat hereillä ja ilmaisevat mielipiteensä. Aina-kin Koivistonkylän ehdotettu reitistö on järkyttävää. Keskustorille pääsy muuttuisi esityksen mukaan varsin hankalaksi. Antakaa palautetta omalta alueeltanne, pyrin pitämään kyllä kaikin keinoin omakotialueiden puolta reittien suunnittelussa.

Nyt jatkuu myös omakotialueiden nopeusrajoitusten alentamiskäsittely. Vastustuksista huolimatta Koivistonkylässä ja Lielahdessa nopeusrajoituksia on alennettu. Todellisuudessa liikenneturvallisuuden parantamiseksi nopeusrajoitusten alentaminen on oikeastaan vasta viimeinen keino. Muut järkevämmät keinot pitää käyttää ensin. Näitä ovat muun muassa läpiajon estäminen asuntokaduilla, hidasteet liittymien kohdilla ja suojatiesaarekkeet. Tie- ja liikenne -lehti esitteli myös uuden ratkaisun, jota kannattaa kokeilla Tampereella. Hattulaan ollaan rakentamassa kylätietä, jossa ajoratamaalauksilla tiestä varsinainen ajokaista supistetaan 3 metriä leveäksi. Kohtaamistilanteessa pitää hiljentää ja koukata osittain jalankulku- ja pyöräkaistalle. Ratkaisu sekä hidastaa, mutta luo myös turvallisuutta, eikä laajamittaisia nopeusrajoituksia tarvita.

Nekalan kirjasto puhutti valtuustoa

Yksi kolmesta kirjastosta, Härmälä, Nekala tai Koivistonkylä oli lakkautusuhan alla kaksi vuotta sitten palvelukeskuksia suunniteltaessa. Minun kantani oli jo silloin, ettei yhtään ”kyläkirjastoa” saa lakkauttaa. Oikeastaan Ulla-Leena Alppi on kanssani puhunut valtuustossa jo pitkään kirjastojen puolesta. Toistan sen tässä: kirjastot ovat sivistyksen mitta, eikä niiden

ylläpito heiluta kaupungin talouden tasapainoa mihinkään suuntaan. Minusta Nekalan uuden kirjaston paikka pitäisi löytyä Jokipohjantieltä, vaikkapa jonkun yrityksen toimitiloihin sijoittuneena.

Tampere hiilineutraaliksi 2030 mennessä

Yhdyskuntalautakunnan toukokuun kokouksessa käsiteltiin valtuustossa lopullisesti hyväksyttävää tiekarttaa Tampereen siirtymisestä hiilineutraaliksi vuoteen 2030 mennessä. Hiilineutraaliudella tarkoitetaan lyhyesti keinoja, joilla voidaan pysäyttää ilmaston lämpeneminen. Tavoite on hyvä, mutta Tampere ei voi yksin ratkaista maailman laajuista ongelmaa. Myöskään kaupungin ei pidä tehdä hätiköityjä päätöksiä, jotka voivat johtaa päinvastaiseen tulokseen.

Käytettyjen laskelmien mukaan pahimmat toiminnot hiilidioksidin tuottamisessa ovat liikenne ja energian tuotanto. Ratkaisumalliksi esitetään, että asuntorakentamisesta suurin osa toteutetaan täydennysrakentamisena. Liikenteen osalta korostetaan pyöräilyä ja matkustustarpeen vähentämistä. Näiden tavoitteiden synnyttämään yhteistulokseen voi suhtautua myös kriittisesti. Voidaanko tiiviissä kaupungissa luopua radikaalista liikkumisesta? Vaikka työmatkat voidaan tehdä pyöräillen tai bussilla, ihmisten vapaa-aika lisääntyy ja yleensä se tarkoittaa liikkumisen lisääntymistä. Tiiviissä kaupungissa ihmisen käyttäytyminen voi myös muuttua kulutusta suosivaksi esimerkiksi ruokailutottumusten osalta. Iso asiaa on myös varastotilojen puuttuminen. Sain lisättyä yhdyskuntalautakunnan päätökseen tiekartaksi kohdan, jonka mukaan hiilineutraaliteettia arvioitaessa otetaan huomioon myös ihmisten toiminta.

Vaikka suhtaudun hieman kriittisesti liian nopeaan etenemiseen päästöjen vähentämisessä, kannatan kyllä raken-

tamisen energiatehokkuutta. Investointi parempaan energiatehokkuuteen tietysti maksaa, mutta samalla saadaan pysyviä säästöjä energiakulutuksessa. Uusissa omakotitaloissa hyvä energiatalous on jo lupakäsittelyn edellyttämä vaatimus. Olemassa olevassa rakennuskannassa kannattaa seurata keinoja millä vähentää energian kulutusta. Kaikki muutokset pitää kuitenkin toteuttaa pätevän suunnittelijan ohjeiden mukaisesti. Kaupungin Ranepalvelu on eräs hyvä neuvojen antaja.

Nuoria kiinnostaa omakotiasuminen

Omakotiasumisen tulevaisuutta on pohdittu Tampereella viime vuosina, koska tonttikysyntä on ollut vaisua. Tilanne on kuitenkin muuttumassa. Pientaloteollisuus ry arvioi omakotirakentamisen kasvavan 10 prosenttia tänä vuonna viime vuoteen verrattuna. Merkittävää omako-

tiasumisen tulevaisuuden kannalta on nuorten jatkuva kiinnostus omakotiasumiseen. Nuorisobarometrin mukaan 63 prosenttia nuorista haluaa 20 vuoden kulluttua asua omakotitalossa. Voi olla, että nämä omakotitalot ovat hyvin erilaisia nykyisiin omakotitaloihin nähden. Tulevaisuuden omakotitalot saattavat olla pieniä ekologisia yksiköitä. Energiaa myydään jopa ulos valtakunnan verkkoon. Omassa pihassa tuotetaan lähiruokaa. Kierrätys on jokapäiväistä toimintaa, joko omassa taloudessa tai tiiviin yhteisön kesken. Kimpakyyti tai sähköauto ovat yleisiä kulkutapoja. Minä uskon vahvasti tällaiseen kehitykseen, jossa palataan oikeastaan omakotiasumisen alkuaikoihin.

Matti Höyssä

***Sinulle, joka olet menettänyt läheisesi,
- palveleva perheyrietyksemme***

Juhani Mäkipää

Teitä palvelevat myös:
Pekka Jokiranta
Jukka Mäenanttila
Mika Leinonen

Leena Mäkipää-
Koivumäki

Lähes vuosisata hautausalan kokemusta Tampereella.

PÄIVYSTYS YMPÄRI VUOROKAUDEN: 050 362 9690

Kalevan puistotie 17, (03) 255 4102 • Kauppakatu 12, (03) 253 1720
• Aleksanterinkatu 15 (Htsto Vuori), (03) 212 2137

www.tampereenhautauspalvelu.fi

KAUPUNGINVALTUUTETUN *palsta*

Tätä kirjoitettaessa alkukesä on kauneimmillaan.. Kerron taas teille, hyvät Tampereen omakotiasujat, kaupunkimme ajankohtaisista asioista. Viime lehdessä lupasin kertoa lisää talouden tasapainottamisohjelmasta.

Talouden tasapainottamisohjelma

Tampereen kaupunki on päättänyt talouden tasapainottamisohjelmasta, jonka toimenpiteet on jaksoteltu toteutettavaksi vuosien 2018–2020 aikana. Vuoden 2019 koko kaupungin talousarviosta päätetään päivän kestävässä kaupunginvaltuuston kokouksessa 19.11.2018. Pormestari antaa lokakuussa oman talousarvioehdotuksensa, jota myös kaupunginhallitus käsittelee ennen marraskuun valtuuston kokousta.

Valtuusto päätti tasapainottamisohjelmasta yli neljän tunnin keskustelun jälkeen. Kaupungin talouden tasapainottaminen on työllisyyden parantamisen ohella keskeisin tavoite pormestariohjelmassa. Talouden tasapainottamisohjelman taustalla on kaupungin heikko talouden kehitys, joka vuotta 2010 lukuunottamatta, on ollut alijäämäinen vuosina 2009-2017. Reilun 43,5 miljoonan euron sopeuttamistarve ei koostu ainoastaan menojen vähentämisestä, vaan myös lisätulojen hankkimisesta. Noin puolet talouden tasapainottamisesta

kohdistuu menojen säästämiseen ja noin puolet tulojen lisäämiseen. Tehostamistoimenpiteet kohdistetaan kaikkiin palvelualueisiin, liikelaitoksiin, yhtiöihin, hallintoon sekä henkilöstöetuuksiin.

Veroprosenttia ei nosteta. Kaupunginhallituksella oli käsittelyssä lukuisia esityksiä, joista haluttiin valita sellaiset vaihtoehdot, jotka eivät vaikuttaisi kuntalaisten palveluihin eikä heikompiosaiten asemaan liian ankarasti. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmäkokoihin ei puututa ja subjektiivista päivähoido-oikeutta ei rajata. Lisäksi liikuntapalvelujen maksujen kohdentamisessa tavoitteena oli, että maksujen korotukset eivät kohdennu lapsiin ja työttömiin. Myös kaupungin kulttuuriavustukset säilyivät kohtuullisella tasol-

la. Olimme myös tyytyväisiä siihen, että talousohjelma mahdollistaa lisää resursseja lasten ja nuorten mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyyn. Sosiaali- ja terveystalouden maksujen korotuksista on tehty vaikutusarvio. Palvelumaksujen, esimerkiksi bussilippujen hinnan, korotamisessa päädyttiin alkuperäisiä suunnitelmia maltillisempaan ratkaisuun. Myös kaikki kaupungin luottamushenkilöt, pormestari ja apulaispormestarit mukaanlukien osallistuvat talouden tasapainottamiseen alentamalla kaikkia palkkioitaan viidellä prosentilla.

Nekalan kirjaston lakkauttaminen aiheutti valtavan vetoomusten ja palautteen vyöryn. Sen kustannusvaikutus tasapainottamisohjelmassa oli noin

100 000 euroa. Talousohjelman lopputulos oli paketti, jota kaikki ryhmät eivät halunneet avata. Pormestari Lauri Lyly totesikin puheessaan valtuustossa, että Nekalan kirjaston tilanteeseen palataan syksyn budjettineuvotteluissa.

Aurinkoista, lämmintä ja valoisaa kesää teille kaikille !

Otan mielelläni palautetta vastaan, esim. mistä haluaisitte lisätietoja. Sähköpostini on aila.dundar@kotikone.fi. Ottakaa rohkeasti yhteyttä.

Aila DüNDAR-Järvinen

**ASIOI
VERKOSSA!**

www.pjhoy.fi/verkkopalvelut

- päivitä asiakastietosi
- tarkista seuraava jäteastiatyhjennys
- muuta tyhjennysvälejä
- tilaa uusi jätehuoltopalvelu

Tarvitset omien asioiden hoitoon käyttäjätunnuksen (asiakasnumerosi) ja salasanan (laskunnumero/oma salasana).

**PIRKANMAAN
JÄTEHUOLTO**
www.pjhoy.fi

Yli 30 vuoden kokemuksella

- Puhdistukset
- Tarkastukset
- Lasikuitupinnoitukset
- Säiliöiden vaihdot
- Poistopuhdistukset

ÖLJYKOLMIO OY

Puh. 010 286 6080

(hinta 0.0282/puhelu+0.0595/min)

www.oljykolmio.fi

**Katossa
reikä, eikä!**

PAIKALLISET
POJAT!

Turvallisin valinta

Yli 97 % suosittelee
kattoremonttiamme!

Asiakastytyväisyyystutkimus 12/2017

- Turvallinen telineasennus
- Oma tehdas, ei välikäsiä
- Nyt entistä kattavampi palvelu: Vesivek ja Hämeen Laaturemontti yhdistyivät!

Soita heti 03 3390 0401

vesivek.fi

VESIVEK

Meidän katon alla on hyvä olla.

Nyt maa-aineksien hankkiminen on kotitalouksille helppoa - tule niin lastataan peräkärriysi!

Kari Lahden Pieni Soramonttu tekee juuri Sinulle helpoksi ja edulliseksi maa-ainesten hankkimisen. Laita peräkärri autosi perään ja aja Ylöjärven Pikitielle noutamaan tarvitsemasi tuotteet.

Meillä on ystävällinen palvelu ja monipuolinen tuotevalikoima. Laita nyt koti- ja mökkiympäristösi kerralla kuntoon.

HUOM! Meiltä nyt myös SUURSÄKIT!

**PIENI
SORAMONTTU**
Pikitie 3, 33470 Ylöjärvi

Avoinna

Ma-Pe 08.00-18.00
La 10.00-15.00

Puh. 0400-802 818
www.pienisoramonttu.fi

Omistaja-asiakkuudella hyväntekijäksi

Tänä vuonna OP Tampere lahjoittaa jokaista uutta omistaja-asiakasta kohden 5 euroa paikalliseen hyväntekeväisyyteen yhdistys- ja järjestötoiminnan kautta. Tavoitteena on vuoden mittaan jakaa 30 000 euroa.

Jo nyt OP Tampereen asiakkaista yli 100 000 omistaa pankistaan osuuden. Omistaja-asiakkaalle kuuluvat rahanarvoiset OP-bonukset, edut omiin finanssipalveluihin – ja ääni ja mahdollisuus vaikuttaa sähköisessä omistaja-asiakasyhteisössä esimerkiksi pankin yhteiskuntavastuutyöhön.

Lapsille ja nuorille, vanhuksille vaiko lähiluonnon hyväksi?

Tavoitteena on kerryttää vuoden mittaan 30 000 euron potti ja jakaa lahjoitusrahaa pitkin vuotta kohteisiin, joista päättävät pankin omistaja-asiakkaat: äänestys omistaja-asiakasyhteisössä (jutun lopussa ohjeet yhteisöön liittymisestä) on käynnissä koko vuoden ajan. Ehkä sinulle erityisesti sydäntä lähellä on esimerkiksi lasten ja nuorten hyvinvointi, lähiluonto tai mielenterveysasiat? OP Tampere ottaa mielellään vastaan ehdotuksia organisaatioista

tai järjestöistä, jonka tiedetään toimivan tarmokkaasti jonkin tärkeän asian eteen. Taloudellisesta menestyksestä jaetaan omistaja-asiakkaille ja apua tarvitseville Vastuullisuus ympäröivää yhteiskuntaa kohtaan ja omistaja-asiakkuudesta asiakkaalle syntyvä arvo on modernin osuustoiminnan kulmakiviä. Nuo asiat yhdistyvät luontevasti, kun omistaja-asiakkuuden kautta asiakas pääsee nyt tukemaan paikallista hyväntekeväisyysorganisaatiota, järjestötoimijaa tai hanketta. Omistaja-asiakasyhteisössä käsitellään myös muita asioita, mutta yhteistä kaikille on omistaja-asiakkaan näkemyksen ja toiveiden kuuleminen.

Viiden euron lahjoitus per uusi omistaja-asiakas lasketaan OP Tampereen omistaja-asiakaskannan kokonaiskasvusta 1.1.–31.12.2018 ajalta ja lahjoituksia tehdään toteuman mukaan vuoden 2018 aikana.

Omistaja-asiakasyhteisöön vaikuttamaan

OP Tampereen omistaja-asiakas, liity omistaja-asiakasyhteisöön verkkosivuillemme uusi.op.fi/web/op-tampere/omistaja-asiakasyhteiso.

Rekisteröidyttäen omistaja-asiakasyhteisöön asiakas saa omaan sähköpostiinsa kirjautumiskutsun, jonka jälkeen hän kirjautuu yhteisöön, äänestää tärkeäksi koemaansa kohderyhmää tai ehdottaa tiettyä organisaatiota lahjoituksen saajaksi.

Lisäksi uudenlainen yhteisö antaa omistaja-asiakkaille mahdollisuuden vaikuttaa oman osuuspankkinsa toimintaan mahdollisimman vaivattomasti muillakin tavoin. Omistaja-asiakasyhteisössä vastaat erilaisiin kyselyihin, ideoit ja osallistut keskusteluihin. Näihin tehtäviin kutsutaan vastaamaan yhteisöön rekisteröityneitä omistaja-asiakkaita muutamia kertoja vuodessa. Lisäksi yhteisön jäsenet voivat osallistua OP Ryhmän pilotteihin, esimerkiksi tänä vuonna toteutettava joukko-ostamisen pilotti.

Hiiop - työtunteja vapaaehtoistyöhön!

Tiedätkö yhdistyksen, jossa olisi auttaville käsille tekemistä? Viime vuonna OP:n käynnistämä vapaaehtoistyötä, organisaatioita ja tekijöitä yhdistänyt Hiiop-hanke

jatkaa yhä työtään yhteisöllisyyden ja avun tarjoamisen helpottamiseksi.

Myös OP Tampereen henkilökunta tekee vuoden mittaan työajalla vapaaehtoistyötä, ja mukaan kannustetaan myös pankin hallintoa, hallitusta, hallintoneuvostoa ja edustajistoa. Pankin sadannentuhannen omistaja-asiakkaan toivetta kunnioittaen vapaaehtoistyö kohdistetaan lasten ja nuorten hyväksi. Lue lisää verkosta osoitteesta www.hiiop100.fi. Samalle sivulle voi ilmoittaa yhdistyksen vapaaehtoistyö, johon etsitään vapaaehtoisia. Sivustojen kautta sadat henkilöt ovat löytäneet itselleen mieluista vapaaehtoistyötä ja yhdistykset motivoituneita apukäsiä toimintaansa.

Vastuullista toimintaa

Osuustoiminnan ytimessä ovat sekä liiketoiminnallinen rooli että yhteisöllinen rooli. Jälkimmäistä OP Tampere toteuttaa monin eri tavoin. Aiemmin mainittujen lisäksi OP Tampere lahjoittaa tänä vuonna yhdistyksien kautta 40 nuorelle kesätyöpaikan ja tukee nuorten taloustaitojen kehittymistä Taloustaitokisan ja oppilaitosvierailujen myötä.

**KANNATTAISI
MUUTEN KYSYÄ
POLTTOÖLJY-
TARJOUSTA**

TRAKTORIVARAOSA JA TÄRVIKE

Hatanpäänvaltatie 40
33900 Tampere
Puh. 03-2122 747

**ÖLJYPOLTINHUOLTO
KEIJO HAVERINEN**

Yli 40 vuoden
kokemuksella

0400 236 955
keijo.haverinen@nic.fi
Kiertotie 4, 33450 Siivikkala

Olethan jo omistajamme? Omistaja-asiakkaalle kuuluvat rahanarvoiset OP-bonukset, edut omiin finanssipalveluihin – ja ääni ja mahdollisuus vaikuttaa myös sähköisessä omistaja-asiakasyhteisössä.

Tänä vuonna OP Tampere lahjoittaa 5 euroa per uusi omistaja-asiakas* paikalliseen hyväntekeväisyyteen. Te omistaja-asiakkaat päätätte kohteet, äänestys on käynnissä omistaja-asiakasyhteisössä.

Lue lisää omistaja-asiakkaan eduista ja rekisteröidy yhteisöön osoitteessa op.fi/tampere.

OP Tampere

*5 euron lahjoitus per uusi omistaja-asiakas lasketaan OP Tampereen omistaja-asiakaskannan kokonaiskasvusta 1.1.–31.12.2018 ajalta.

Pihavaraston siivous ja järjestely

Ainakin kerran vuodessa kannattaa tyhjentää pihavarasto totaalisesti.

Yllytä koko perhe talkoisiin ja lupaa kahvi- ja mehutarjoilu lettujen kera homman päätökseen. Pihalla voi soida myös radio, eli tee hommasta mukavaa. Aurinkoisena päivänä kaikki tavarat vaan pihalle. Sitten inventoidaan tuotteet. Varmasti löytyy roskiinkin menevää tavaraa ja ne tietysti kierrätetään ohjeiden mukaan. Varastossa kannattaa olla hyllyjä. Lisäksi koukkuja seinillä sekä katossa. Älä ajattele neliöitä vaan kuutioita. Hyödynnä kaikki tilat. Säilytä vain tarpeelliset tavarat ja katso että niille on oma paikka.

Harvoin käytettävät tavarat sijoitetaan taaksaan (talvi- ja kesärenkaat vaihtavat paikkaansa keväällä ja syksyllä) ja usein tarvittavat tavarat helposti esille. Tavarat voi jaotella karkeasti talvi- ja kesätavaroihin. Jos tilaa on, niin vaikka talvi vasemmalle ja kesä oikealle seinustalle. Jos pussitat tavaroita tai laitat laatikoihin, niin kirjoita selkeästi mitä sisältö on.

Talvitavarat: auton lämpöjohto, sisätilanlämmitin, lumiharja ja jääraappa. Sukset, lumilaudat, pulkat, joulukuusenjalka, jouluvalot, lyhdyt, kynttilät ja roihutulet. Polttopuut,

Meillä pihavarastossa vartioi Bruce Willis. Kuva Tuula Lahtinen

hiekoitushiekka, petkele, lumentyönnin ja lumikola kuuluvat myös tähän osastoon.

Kesätavarat: Kukkaruukut ja -ampellit, haravat, oksasakset, paineruisku, grillihiilet, sytytysneste, pistolapio, kuokka, aurinkovarjo ja kesäkalusteet.

Isommat tavarat voi säilyttää varaston keskellä. Kuten ruohonleikkuri, painepesuri ja polkupyörät. Mullat, kuorikate ja turve tulevat käyttöön heti keväällä, eli niitä ei tarvitse varastoida.

Kolmas osasto on se usein tarvittavat tavarat. Työkalut, työvalaisimet, jatkoroikat, ämpärit ja autonhuolto- ja pientarvikkeet.

Mukavaa kesää!

*T: ammattijärjestäjä Tuula Lahtinen
Komerox Ky*

Haaveena siistimpi koti? Ota avuksi Komerox Ky

Ammattijärjestäjä Tuula Lahtinen auttaa järjestämään tavarat paikoilleen ja samalla turhat tavarat poistetaan kierrättämällä. Kohta helpottaa ja yllätysvieraatkin ovat tervetulleita.

Hyödynnä kotitalousvähennys!

komerox ky

**Soita 050 521 4899
tai laita sähköpostia
komerox@gmail.com**

Sepelisammosta suursäkkejä syksyyn saakka

Kolme hymyilevää ja työstään innostunutta miestä pienessä toimistokopissa saavat kenet tahansa hyvälle tuulelle. Ulkona paistaa aurinko.

Asiakkaita tulee portista, toiset nousevat painavia liuskekivijärkäleitä peräkärreynsä, toiset kukkamultapusseja peräkonttiin. Toukokuu on Sepelisammossa vilkkainta aikaa.

”Suursäkki on meidän tärkein tuote, siitä meidät tunnetaan”, toteaa yrittäjä Arto Kallio. ”Omakotiasiakkaat ovat mielissään, kun multaa tai soraa ei tulla kippaamaan pihaan kasaksi vaan sitä tuodaan siististi säkeittäin.”

Pihaa on mahdollisuus kunnostaa toukokuusta aina lokakuu-marraskuulle, jonka jälkeen myös Sepelisampo sulkee porttinsa talvikaudeksi.

”Olemme sanoneet, että syyspuoli kesäkaudesta on siinäkin mielessä hyvää aikaa, että sitten seuraavana keväänä voi heti nauttia valmiista pihasta.” Sepelisammolla on yhteistyökumppaneina hyviä piha- ja puutarhasuunnittelijoita, joilta saa valmiit ideat niin uusiin pihoihin kuin vanhojen kunnostukseen.

Arto Kallio kertoo tänä keväänä on erityisesti liuskekiviä ostettu aiempaa enemmän. ”Liekö taas jossain television puutarhaohjelmassa niitä käytetty”, Kallio pohtii ja tuumaa itsekin katsovansa kyseisiä ohjelmia, jotta pystyy vinkkaamaan asiakasta jonkin uuden idean toteutukseen.

Sepelisammon varastoista löytyy lähes kaikkea. Monenlaisen kivi- ja maa-aineksen lisäksi on saatavana myös erilaisia kuorikatteita. Tuotteiden määrän kasvaessa on tullut tarve suurempiin tiloihin. Yritys

Niko Järvinen, Petri Myllymäki ja pussikuski, joka kurvaa hakemaan uutta kuormaa suursäkkejä.

onkin muuttamassa 1-2 vuoden sisällä lähelle, mutta uuteen tilavampaan paikkaan. ”Pystymme aiempaa monipuolisempaan palveluun”, Kallio toteaa. ”Haluamme olla paras, vaikkemme hinnaltaan halvin. Luotettavuus ja nopea, asiakasystävällinen palvelu ovat meille tärkeitä.”

Nuorille työtä

Nuori mies haalareissaan astuu sisään toimistoon. Niko Järvinen on kouluttanut Sepelisammossa oppisopimuksella yhdistelmäajoneuvon kuljettajaksi. Nikosta oli luontevaa päästä heti työn syrjään ilman, että olisi täytynyt koulun penkillä istua. Miehelle tarjottiin valmistuttuaan useitakin hommia, joista ympärivuotinen työpaikka sai hänet helposti houkutelua palvelukseen.

”Kun on hyvällä asenteella liikkeellä, mielellään tuntuvat ottavan töihin.” Päätyön ohella Järvinen käy osa-aikaisesti myös Sepelisammon ajoja suorittamassa. Nuori mies suunnittelee tulevaisuudessa myös omaa yritystoimintaa. Ja oman omakotitalon hankintaa.

Sepelisampo työllistää näin kesäaikaan viisi päätoimista työntekijää. Arto Kallio kertoo pyrkivänsä tarjoamaan nuorille, vielä alaa opiskeleville tai vastavalmistuneille kesätyöpaikkoja.

”Meidän sesonki alkaa toukokuussa ja siksi voi olla haastavaa löytää opiskelijoita, joille on mahdollista aloittaa kuukautta ennen kesää. Monet oppilaitokset tarjoavat onneksi mahdollisuuden harjoittelujaksoon loman alla, mikä on meille mieluisaa.”

Petri Myllymäki vastaa Sepelisammon puhelimeen, ottaa vastaan tilauksia ja on yrittäjä Kallion mukaan hänen oikea kätensä. Myllymäellä on jo monta kesää firmassa

Tohlopissa omakotitaloaan asuva yrittäjä Arto Kallio (oik.) osallistuu itsekin pihahommiin. Kuvassa vasemmalla oppisopimuksella yhdistelmäajoneuvon kuljettajaksi valmistunut Niko Järvinen.

Säkit täytetään piripintaan, että asiakas saa varmasti rahoilleen vastinetta.

takana. Miehet muistuttavat, että vielä on kesää syksyyn saakka jäljellä. Pihahommiä voi tehdä pitkälle marraskuulle.

” Usein vielä lokakuulla joku soittaa ja kuin kalkkiviivoilla hengästyen kysyy, vieläkö voi tehdä tilauksen. On kuulemma koko kesän pitänyt. Ja se onnistuu. On sitten mukava talven yli odottaa kesää ja valmiiksi kunnostettua pihamaata. ”

Juttu ja kuvat Raisa-Tiina Lahtinen

**TAMPEREEN
AUTOKULJETUS**

Teollisuustie 2, 33960 Pirkkala

Soita ja tilaa

(03) 38 38 207

arkisin klo 6:45-16:30

NEKALAN KIRJASTO SÄILYTETTÄVÄ!

Kirjasto on alueen ainoa koko kylän olohuone lapsiperheille, koululaisille ja ikäihmisille.

Viinikan-Nekalan omakotiyhdistys ja alueen aktiiviset asukkaat loivat adressin kaupungin säästötalkoihin joutuneen Nekalan kirjaston puolesta, johon tuli nimiä netissä xx ja paperilla xx nimeä 10 päivän aikana. Adressi luovutettiin kirjan ja ruusun päivänä ennen kaupunginvaltuuston kokousta.

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.4.2018 keskusteltiin paljon Nekalan kirjaston tilanteesta mm. sisäilmaongelmasta, joka johtuneepäonnistuneesta peruskorjauksesta, joka tyhjentää koko koulun. Pormestari Lauri Lyly lupasi avauspuheenvuorossaan, että asiaan etsitään ratkaisua syksyn talousarvion yhteydessä ”kirjan kannet eivät vielä ole sulkeutuneet”. Lupauksista ja kauniista puheista huolimatta alueen asukkaita kalvaa huoli

kirjaston tulevaisuudesta: onko valtuuston tahtotila riittävän vahva säilyttämään kirjaston alueellamme. Keskeisin kysymys vaikuttaa olevan sopivan tilan löytäminen.

Viinikan-Nekalan Omakotiyhdistys ja alueen koulujen vanhempainyhdistykset Nekova ja Norssin Tuki esittävät, että Nekalan kirjasto sijoitettaisiin Mustametsän päiväkodin ja neuvolan uudisrakennukseen, josta tehty aloite.

Voit seurata asian etenemistä Facebookista -Nekalan kirjasto säilytettävä.

*Carita Sinkkonen
Viinikan-Nekalan Omakotiyhdistys ry*

Pänniikö rännit?

Valitse kokenein

Sadevesijärjestelmät, tikkaat ja kattoturvatuotteet

Kun aikataulussa pysyminen on tärkeää, tilaa kattotuotteet meiltä. Yli 500 ammattilaisen ja valtakunnallisen palvelu-verkoston voimin hoidamme isoimmatkin urakat. CE-hyväksytyt tuotteemme saat suoraan tehtaalta, ja työn tekevät FI-sertifioidut asentajamme – ainoina Suomessa.

Nyt entistäkin kattavampi palvelu: Vesivek ja Hämeen Laaturemontti yhdistyivät.

Soita heti 019 211 3800
vesivek.fi

VESIVEK

Meidän katon alla on hyvä olla.

ME TEEMME REILUT REMONTIT!

**Kattoremontti, ikkunaremontti,
uusi julkisivu tai kodin ulkomaalaus?**

Me Pohjansepät olemme erikoistuneet kattoremontteihin ja ulkoverhoukseen. Toimimme lähes koko Suomen alueella ja olemme toteuttaneet jo satoja kattoremontteja, uusineet talojen ulkoverhouksia, vaihtaneet ikkunoita, ovia ja maalanneet koteja. Meidät tunnetaan rehdeistä ja reiluista remonteista.

Lue lisää nettisivuiltamme: www.pohjansepät.fi
ja meidät löydät myös Facebookista.

Ota yhteyttä! **Juha Kirvesmäki** p. 041 430 1771

**POHJAN
SEPÄT**

KATOT | VERHOUKSET | IKKUNAT | OVET

MESSUKYLÄSTÄ MAAILMANMESTARIKSI

Nousiaisten omakotitalossa Messukylässä tehdään remonttia tänä kesänä. Talo saa kauniin keltaisen maaliopin ja valkoiset ikkunanpuitteet. ”Hiukan haastavaa tämä maalaaminen on rinnetalossa”, Pertti Nousiainen toteaa.

Haasteisiin on tässä talossa totuttu vastaamaan. Toini Nousiainen kantaa esille tarjottimellisen mitaleita, toinen toistaan kiiltävämpiä. ”Neljässä vuodessa nämä on ansaittu”, hymyilee Toini, vuoden 2017 kolmiloikan maailmanmestari ja pituushypyn pronssinainen. Ikäkausipurheilu vei mennessään ikänsä liikuntaa, enimmäkseen joukkuelajeja harrastaneet Nousiaiset. ”Pari vuotta ennen eläkepäivien alkua tuli huoli, mitä sitten tehdään kun työajasta tulee vapaa-aikaa?” Toini otti selvää ja löysi Kunto-Pirkat. Se on liikkuvien aikuisten seura ja yhteisö, jossa viihdytään. ”Samoin kuin omakotiväen matkoilla! Muistattehan laittaa meidän nimet listalle ensi vuoden reissuun! Ihan sama minne mennään, me ollaan mukana.”

Toini ja Pertti ovat Keskusjärjestön ja Omakotiviestin kahdeksasta kevätmatkasta olleet mukana seitsemällä. ”Ne

Nousiaiset Messukylästä

reissut ovat olleet niin rentoja ja toisaalta yllätyksellisiä, vähän sellaista extremeä”, Pertti kiittää. Mies on itse kokenut myös monenlaisia tilanteita elämässään. Kolmetoista vuotta olin mukana TV2:lla avustajana. ”Elokuviissa ja tv-sarjoissa on tämä naama ja vähän muutakin vilahdellut.” Toini kertoo, miten Pertin äiti oli aikoinaan huolissaan että mitähän se Toinikin sanoo, kun sillä tavalla oikein televisiossa menit vieraan naisen kanssa sänkyyn. Kyseessä oli Tampereella kuvattu Kyllä isä osaa – sarja, jossa näyttelijä Tuija Ernamon esittämä perheenäiti sai ohjelma-avustajan peittonsa alle. Pertti kertoo noina aikoina olleensa myös Jouko Turkan lempilapsi, joka kiltisti otti vastaan kaikki haukkumiset.

Toini Nousiainen on syntynyt Posiolla. Lapsuus ja nuoruus täytyivät liikunnasta. Aikoinaan tunnettuna valmentajana ja myöhemmin tanssiryttäjänäkin toiminut Jouko Elevara innosti melkein kaikki posiolaiset urheilemaan ja liikkumaan. Toinin lempilaji oli jalkapallo, jonka harrastaminen jäi kesken hänen muutettuaan sen ajan tapaan Ruotsiin. Koti-ikävä vaivasi

Pertti maalauspuuhissa

ja neljän vuoden jälkeen hän oli valmis palaamaan Suomeen. Muutaman Kirkkonummi-vuoden jälkeen tulín Tampereelle ja parhaimmat vuodet jalkapallon parissa potkin TPV:ssä. Täällä tapasin myös Pertin.

Pertti Nousiainen on lähtöisin Tohmajärveltä. Kun poika oli 10-vuotias, perhe osti v. 1939 valmistuneen omakotitalon Messukylästä. ”Tähän kotitaloon tulín sitten oman perheen kanssa takaisin v. 1988, tyttö oli syntynyt -84 ja poika -86”, Pertti kertoo. Talon isäntä oli nuoresta asti harrastanut myös joukkuelajeja kuten jääkiekkoa, jalkapalloa ja pesäpalloa. Pesäpallossa jo treenattu heittokäsi on ollut hyvä pohja nykyiselle mielilajille keihäänheitolle. ”5-ottelussa myös kilpailen, kuten Toinkin”, Pertti toteaa. ”Aluksi piti lähteä vain vaimoa valmentamaan, mutta sitten innostus omaankin urheilemiseen palasi.” Pertti kertoo olleensa vielä joitain vuosia sitten toistakymmentä kiloa painavampi ja tykänneensä makkarasta. Sitten tuli selvaltimotauti ja ohitusleikkaus sekä pari aivoinfarktia. ”Silloin päätin, että nyt loppuu sairastelu.”

Pariskunta harrastaa myös moottori-
pyöräilyä, vaeltamista, hiihtämistä ja las-
kettelua. ”Pienestä saakka on viety lapsia
metsään retkille ja liikkumaan luonnossa.”
”Voi olla, että tänä kesänä vähemmän
pyöräillään, kun päätettiin ruveta taloa

remonttoimaan. Mutta nyt kävi kyllä tuuri, kun säät ovat meitä suosineet. Voi olla, että loppukesästä ehditäänkin moottori-
pyöräretkelle.”

Nousiaisten takapihalla on pihasauna, jota he kuulemma lämmittävät siitä huolimatta, että sisällä on sauna. Talokin lämpiiä usein puilla, vaikka sähkölämmityskin on.

”Tässä saunan takana me vilvoitellaan talvipakkasillakin”, Toini nauraa. ”Tuolla alhaalla kasvaa mansikkaa, mustikkaa, mustia ja punaisia viinimarjoja sekä valdelmia. Niistä tehdään smoothieita, jotka ovat tosi hyviä palautusjuomia liikuntasuorituksen jälkeen.”

Maailmanmestari Toini rentoutuu pihasaunassaan

Mikä on Kunto-Pirkat?

Kunto-Pirkat on maan kolmanneksi vanhin, 38 vuotta sitten perustettu veteraaniurheiluseura, joka toimii Pirkanmaalla. Lyhyessä ajassa se kasvoi sekä jäsenmäärältään että menestymisiltään maan johtaviin aikuisurheiluseuroihin. Kunto-Pirkat kuuluu Suomen Aikuisurheiluliittoon (SAUL).

Lisätietoa www.kuntopirkat.fi

Haastattelu ja kuvat: Raisa-Tiina Lahtinen

Aikuisurheilun mitalit

HAITALLISET VIERASLAJIT KURIIN

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä hyväksyi 13.3.2018 Suomen ensimmäisen hallintasuunnitelman EU:n haitallisille vieraslajeille. Vieraslajien torjuntaan ei ole tulossa erillistä määrärahaa, joten hallintasuunnitelmalla nykyiset resurssit ohjataan tärkeimpiin kohteisiin. Hallintasuunnitelman mukaisesti torjuntatoimia kohdennetaan mm. jättiputkien, jättipalsamin ja komealupiinin torjuntaan. Tavoitteena hävittää jättiputki suomesta 2038 mennessä.

KANSALLINEN VIERASLAJI-STRATEGIA

Asiantuntija-arvioihin perustuen vuoden 2011 alussa on tunnistettu 157 Suomessa esiintyvää haitallista vieraslajia, jotka aiheuttavat selkeästi todennettavia välillisiä ja välittömiä haittavaikutuksia. Kansallisen vieraslajistrategian tavoitteena on käytännössä lisätä tietoisuutta ja kansalaisten omaa toimintaa haitallisten vieraslajien torjunnassa sekä kehittää ja edistää yhteistyötä vieraslajien aiheuttamien haittojen torjumiseksi. Vapaaehtoistoiminnan ansiosta tietoisuus vieraslajiongelmasta kasvaa, mikä edistää vieraslajien varhaista havaitsemista ja voi rajoittaa myös vieraslajien leviämistä. Kansalaisjärjestöt voivat toimia tärkeinä tiedon tuottajina, kun on kyse vieraslajien kartoituksista ja seurannasta. Vapaaehtoisvoimin toteutettavat ja paikalliset hävityskampanjat voidaan organisoida kustannustehokkaammin kansalaisjärjestöjen kautta ja toteuttaa edullisemmin kuin viranomaistoiminnalla.

JÄTEVALVONTA

Jätelain (646/2011) tarkoituksena on ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle sekä vähentää jätteiden määrää ja haitallisuutta, edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä, varmistaa toimiva jätehuolto ja ehkäistä roskaantumista. Jätelain roskaamiskiellon mukaan ympäristöön ei saa jättää roskaa. Pihalla ja puutarhoissa kevätsiivousta tekevien olisi hyvä muistaa, että omalta pihalta kertynyt jäte ei saa päätyä puistoihin, metsiin eikä muillekaan yleisille alueille. Paras tapa on kompostoida puutarhajätteet omalla pihalla. Puutarhajätteistä aiheutuu ympäristölle monenlaisia haittoja. Ne lisäävät ravinnekuormitusta ja rehevöittävät maaperää. Puutarhajätteistä pääsevät viheralueille leviämään vieraslajit eli puutarhakarkulaiset kuten jättiputki, jättipalsami, lupiini ja kurttuuruusu. Puutarhajätteet voi kompostoida pihalla lautakehikossa. Oksat ja risut voi hakettaa muun puutarhajätteen sekaan

tai pensaiden juurille katteeksi. Risuja voi viedä myös Tarastejärven ja Koukkujärven jätteenkäsittelykeskuksiin veloituksetta yhden peräkäräyllisen verran.

JÄTTIPALSAMI

Yksi pahimmista vieraslajeista on jättipalsami joka viime vuosina on vallannut runsaasti elintilaa lamaanuttaen alkuperäiskasvillisuuden tieltään. Jättipalsami on yksivuotinen, vain siemenet säilyvät elinvoimaisina talven yli. Jättipalsami leviää siemenistä joita kasvi tuottaa runsaasti ja jotka leviävät pitkälle ja kulkeutuvat ihmisten, eläinten tai puroveden kuljettamana laajoille alueille. Siksi kasvin torjunta pitää ajoittaa kukintaan ennen siementen valmistumista. Pienehköt kasvustot on helppo kitkeä koska kasvi irtoaa helposti. Suurimmat kas-

vustot on helpointa tuhota niittämällä. Niitto on kuitenkin tapahduttava hyvin läheltä maanpintaa koska kasvi tuottaa helposti uusia varsia pitkäksi jääneisiin juuriin. Tehokkainta on kerätä varret kukkineen jätessäkkeihin ja toimittaa ne poltettavaksi jätteenkäsittelykeskuksiin. Siemenet tuottavat uutta kasvistoa koko kesän joten torjuntatöihin joutuu n. kolme kertaa kesässä. Tampereen kaupungin Ympäristönsuojelusta voi hakea avustusta vuosittaiseen Omaehtoiseen ympäristönsuojelutyöhön. Samalla voi tarkistaa kohdistuuko torjuntatyö luonnonsuojelualueisiin, jolloin työhön on haettava erillinen lupa Elinkeino-,liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

*Markku Ahonen
Tampereen Omakotiyhdistyksen
Keskusjärjestön hallituksen jäsen*

SÄHKÖREMONTTI

Kantam Oy

- Sähköremontit, vanhat omakotitalot osataan
- Sähköasennukset
- LED-valaistukset
- Työt ammattitaidolla 35 vuoden kokemuksella

Jari Tunkkari
040 938 1400
www.kantam.fi

LED -valoilla turvalliseen ja energiataloudelliseen asumiseen.

Luotettava Kumppani

KUMPULAN TALVITAPAHTUMA 10.3. 2018

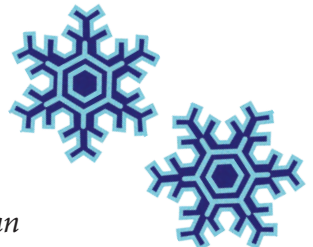
Arvoisat OK-viestin lukijat, tervetuloa tänne lumikinosten ympäröimälle Kumpulän hiihtostadionille, jossa on alkamassa omakotiyhdistyksen järjestämä talvitaapahtumatilaisuus. Väkeä virtaa tasaisena letkana kisapaikalle, jossa on juuri alkamassa perinteiset nappulahiihtokilpailut. Runsaasta lumimäärästä johtuen ladut ovat erinomaisessa kunnossa. Ilmoittautumispisteellä kukin hiihtäjä saa numerolapun rintaansa. Kisaan ilmoittautuu 25 hiihtäjää. Hiihtokilpailujen lisäksi paikalla on tarjolla kahvia, pullaa mehua, ym. virvokkeita. Makkaranpaisto onnistuu paikalle sytytetyn nuotion äärellä. Tervetuliaispuheen ja alkuvalmistelujen jälkeen siirrymmekin lähtöpaikalle, jossa kilpailija numero 1 jo odotteleekin lähtölupaa. Hän on kisojen nuorin osanottaja, kaksi-vuotias Reino Ruotsi, joka selviytyi hiihto-osuudestaan mainiosti. Tämän jälkeen 15 hiihtäjää kiertää stadionin n. 200 metrin ladun, pienemmät kertaalleen, hieman vanhemmat kahteen kertaan. Vanhemmat hiihtäjät siirtyvät metsän siimekseen hieman vaativammalle ladulle. Hiihto-osuutensa suoritettuaan jokainen hiihtäjä sai lämmintä mehua ja lakritsapatukan. Tuloksien selvittyä siirrymmekin tilaisuuden ehkä tärkeimpään tapahtumaan, palkintojen jakoon. Kaikki hiihtäjät palkitaan sijoituksen mukaisella mitalilla, sekä kunniakirjalla. Seremonii-Protokolää tilaisuus on

ohitse ja seuraavaksi siirrymme haastattelupisteeseen, jossa toimittajamme Johanna on saanut haastateltavakseen 10-vuotiaan Matias Merilahden (kuva). Matias muistelee kilpauraansa seuraavasti. ”Taisin olla 2 vuotias kun ekan kerran täällä hiihtelin, muuta en niistä kisoista muista, mutta kivaa oli. Olin silloin ainoa sarjassani ja sain kultamitalin, niin kuin nytkin. Kovaa täytyi hiihtää, sillä tällä kertaa muutkin hiihtäjät olivat hyvässä kunnossa. Osallistun Kumpulassa hiihtokilpailuihin niin kauan kuin niitä täällä järjestetään. Voitto on ensivuonnakin tavoitteena. Sukset luistivat hyvin, kiitokset papalle suksihuollosta.”

Kiitokset sinne haastattelupisteelle. Päätän raporttini täältä Kumpulän hiihtostadionilta tähän.

*Teksti Pentti Sillman
Kuvat Johanna Sillman*

Kotiseutukierrokset

Tampereen kaupungin kulttuuripalvelut lähetti viestin

Hei omakotiväki!

Kotiseutukuukautta monine tapahtumi-
neen vietetään perinteisesti kesän jälkeen
syyskuussa.

Euroopan kulttuuriympäristöpäivät järjes-
tetään 3.-9.9.2018 teemalla Tunne perin-
tösi, jaa tarinasi 2018

[http://www.kulttuuriymparistomme.fi/fi-
FI/Euroopan_kulttuuriymparistopaivat](http://www.kulttuuriymparistomme.fi/fi-FI/Euroopan_kulttuuriymparistopaivat)
Kulttuuriympäristöä voi esitellä kyseisel-
lä viikolla tai viikonloppuna 8.-9.9.2018
kotiseutukävelyllä, pyöräilyllä tai bussi-
retkellä. Voitte innostaa myös paikallista
koulua tutustumaan opettajan johdolla lä-
heiseen oppimisympäristöönsä.

Järjestätekö syyskuussa tapahtuman ja/tai
kotiseutukierroksen?

Tapahtuman (nimi, aika ja paikka) ja/tai
kierroksen (nimi, aika ja lähtöpaikan osoite)
voi ilmoittaa sähköpostiini tai viimeis-
tään ma 20.8.2018. Tapahtumat listataan
nettikalenteriin. Kukin tapahtuman jär-
jestäjä voi mainostaa tapahtumaansa myös

omia tiedotuskanaviaan käyttäen sekä
[http://www.kulttuuriymparistomme.fi/
fi-FI/Ajankohtaista/Tapahtumat/Ehdota_
uutta_tapahtumaa](http://www.kulttuuriymparistomme.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Tapahtumat/Ehdota_uutta_tapahtumaa)

Tietoa kotiseutukuukaudesta voi jakaa yh-
distyksille, jotka järjestävät tapahtumia.

Hyvää kesää!

terveisin

Ulla Majamaa
Tampereen kaupunki
kulttuuripalvelut
kaupunginosatoiminta
Keskustori 4
p. 040 5104079
www.tampere.fi/kulttuuri

Tutustu myös:
Kulttuuritalo Laikku www.laikku.fi
Raitit [www.tampere.fi/kulttuuri-ja-vapaa-
aika/kulttuuri-aineistot/kulttuuriraitit.
html](http://www.tampere.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuri-aineistot/kulttuuriraitit.html)

Vinyylituotteet "ikikestävät"
esittelyssä os. Lampitie 2 b 4,
Viinikka, Tampere.

Kaunis okt/rt meluaita -25dB

NYT TARJOUKSERIÄ :

Hevosaidat alk. 29,-/m

Piha-aidat alk. 39,-/m

Näkösuoja-aidat alk. 100,-/m

Terassikaiteet+v alk. 79,-/m

JOFIX OY
www.jofix.fi

P. 045 126 0712

 JOFIX FACEBOOK

Kotikeskus

KOTIKESKUS LKV KIINTEISTÖNVÄLITYS

MIETKÖ KOTISI MYYNTIÄ ?

ANNA KOTIKESKUKSEN HOITAA ASUNTOSI MYYNTI

www.kotikeskus.net puh. 03 212 9999

Sammonkatu 14-16 33540 Tampere

Omakotiviesti ei synny ilman ilmoittajia, siis

**SUOSIKAA
ILMOITTAJIAMME!**

BERLIININ MATKALLA KOKEMUKSET JA KOETTELEMUKSET YHDISTIVÄT

Vähän räjähtänyt, mutta hyvin reipas ryhmämme Tukholman satamassa.

”Kyllä se vaan parasta on tämä porukka”, totesi Berliiniin suuntautuvalla bussimatkalle osallistunut omakotiasukas. Vieressä istuva puoliso nyökytteli hymyillen. Penkin takaa joku huikkasi, että kuumat koettelemukset muistetaan talvipakkasilla. ”Reissu oli oikein onnistunut”, luki palautteessa. Berliinissä meitä opasti itäpuolella Rostockissa syntynyt, 80-luvulla Berliiniin opiskelemaan muuttanut Gesine Goldhammer. Lue juttu, niin tiedät miksi hän oli päätyntä opiskelemaan suomen kieltä?

Täysi lasti omakotiväkeä

Reissuun lähti 54 innostunutta ja vähän jännittyntäkin osallistujaa kusedatoista omakotiyhdistyksestä. Kun bussissa oli Ilpo ja Raisa-Tiina, matkanvetäjät, se oli yhtä paikkaa vaille täynnä. Matkapojat vastuullisena järjestäjänä oli tilannut niin bussin, laiva- ja lautamatkat kuin hotellit matkan varrelta ja Berliinistä. Tampereen keskustorilla aurinko paistoi lämpimästi, kun odotettu bussimme saapui keskustan koloisilla kaduilla pakoputki pomppien. Joku kertoi toivoneensa, että matkamme pitkät kilometrit olisivat tasaisia, jolloin

kulkupelikin pysyisi kasassa ja ihmiset sen sisällä sopuisina. Starttasimme lauantai-iltapäivänä 5.5. kohti Turku ja Tallink-Siljan m/s Baltic Princess-laivaa. Nautittuamme buffetin antimista osa intoutui ennen hyttiin siirtymistä yökerhoon, jossa ihmismassan takaa sai nähdä pieniä väläyksiä Skandinavian Hunks-showtanssijoiden esityksestä. Aamiaisen ja mairinnousun jälkeen matka jatkui Tukholmasta Trelleborgiin eli Ruotsin eteläkärkeen. Ehtiäksemme sieltä Saksaan lähtevään lauttaan ei ollut mahdollisuutta pysähtyä kuin kerran matkalla. Varsinkin peräpäässä alkoi tuolla osuudella tulla hiki. Jaetut matka-

ohjelmat ja yhteislaulujen sanat alkoivat viuhua viuhkoina yhden jos toisen kasvojen edessä.

”Ilmastointi ei toimi”, tuli ensimmäinen sanomaan. Kuljettajamme myönsi huomanneensa, ettei jäähtytys toimi, vaikka auto oli juuri edeltävällä viikolla ollut maahantuojoilla huollossa ja ilmastoinnin piti olla kunnossa. ”Voisiko kattoikkunat saada auki?” Nekin toimivat sähköllä eikä niitä saa avata, ettei ilmastointi mene sekaisin. ”Mikä ilmastointi?” huudahtivat kiellon kuulleet. Näillä mentiin ja ehdittiin laivaan ajoissa. Satamassa eestaas-seikkailun jälkeen saatiin nauttia kokonaista kuusi tuntia merimatkasta auringon kultaamalla Itämerellä. Syötiin, pelattiin korttia ja tutustuttiin pienissä porukoissa toisiimme. Joku harmitteli korttipakan jäämistä kotiin ja sitä, ettei lautalla ollut mitään ohjelmaa. ”Laivan kaupasta ostin tuplakortit”, joku hihkaisi ja toinen opetti heti uuden korttipelin, josta riitti iloa satamaan saakka.

Rostockin umpikujasta hyvään hotelliin

Rostockiin saavuimme auringon laskeudessa ja kun ajelimme satamabussilla terminaaliin oli jo pimeää. Saksalaisen tiukalla äänensävyllä bussin naispuolinen kuljettaja sai meidät uskomaan, että niin pitikin tehdä. Jollekin kävi jo mielessä, oliko oma bussimme ollenkaan ollut laivassa, kun sitä ei näkynyt. Joku toinen rauhoitteli, että ainakin kuljettaja oli istunut laivan kahvilassa jonkun osan ryhmäämme kanssa. Kohta valkoinen kyytimme jo kaartoi terminaalin eteen ja matka hotellille pääsi navigaattorin ohjaamana alkamaan. Hupsheijaa, tie

Pariskunta Liisa Kahila ja Jarmo Jalonen Pappilasta ovat matkustelleet paljon, mutta tämä oli heidän ensimmäinen bussilla tekemänsä ryhmämatka. ”Positiivinen kokemus bussin ilmastoinnin rikkoutumisesta huolimatta. Kilometrit olivat pitkiä, mutta onneksi voi nukkua. Berliini yllätti kaikessa viihdyksessään, kaupungissa oli tunnelma että se antoi kaikille mahdollisuuden olla oma itsensä. Pidempäänkin olisimme viihtyneet. Hienosti järjestetty reissu, kaikki tulivat ajallaan bussiin ja seura oli todella mukavaa.”

jota pitkin laite neuvoi hotellille, olikin poikki. Tampereelta tutut liikenne-esteet estivät ajon ja piti kääntää bussi takaisin ja etsiä uutta reittiä. Se johti entistä pienemmille kaduille, jotka oli kehystetty parkkeeratuilla autoilla. Ahtaasta umpikujasta piti yhtä ahtaasti peruuttaa pois ja opastajia löytyi niin matkanjohtajasta kuin avuliaista kaupunkilaisista, jotka olivat rynnänneet kadulle vahtimaan omaa autoaan kolhuilta. Kuljettajamme sai ablodit suoriutuessaan tehtävästä ja lopulta kierrettyämme kaukaa vanhan kaupungin ajoimme hotellin eteen. Suoriuduimme nopeasti siisteihin ja mukavan oloisiin huoneisiin. Aamiainen hivi makuhermoja ja tovin kerkisimme katsoa kaupunkia ennen kuin matka Berliiniin alkoi.

Saksassa saa monikaistaisista moottoriteistä huolimatta varautua ruuhkiin ja sellainen meitäkin oli vastassa

ennen kuin ehdimme Berliinin hotelille vastaanottamaan paikallista opastamme. Kolmen tunnin kiertoajelu oli huumaavan kuuma, sillä ulkonakin oli + 26 astetta. Jalkauduimme sentään pariin kohteeseen ja pääsimme kokemaan Berliinin muurin rippeet ja kuulun Alexanderplatzin. Ikkunasta näimme myös monet historiallisen maailmankaupungin tärkeimmät nähtävyydet. Kukin voisi sitten seuraavana päivänä suunnistaa kiinnostuksensa kohteisiin.

Berliinin oppaan DDR-muistot

Mieleenpainuvinta ehkä kiertoajelulla oli oppaamme, Gesine Goldhammer. Hän oli kotoisin edellisyön kaupungistamme Rostockista ja muuttanut 1984 Berliiniin, silloiselle itäpuolelle muuria. Opas kertoi, että oli päätenyt nuorena opiskelemaan pohjoismaisten kielten ja kulttuurin instituuttiin. ”Opintojen ohjaaja oli kunkin hakijan nenän perusteella päättänyt, minkä kielen opiskeluihin

kukin pääsi”, oppaamme hymyili osoitellen lähellä olevien neniä. ”Minulla oli suomalaisin nenä, joten sain opiskella saksalaiselle kaikkein vaikeinta pohjoismaista kieltä.” Ilo tavata vuosien ajan monenlaisia Suomesta saapuvia ryhmiä oli kuitenkin ollut mieluista ja opas kertoi usein vierailleensa maassamme, myös Tampereella. Hänen tarinansa elämästä DDR:ssä kiinnostivat. Mm. kysymyseen maanalaisen reitistöstä kaupungin jaon aikana, hän kertoi tarinan. Opas oli työssä toimistossa, jonka alta kulki vain länsipuolella liikennöinyt metrojuna. Hän kertoi ihmetelleensä aina, mikä on se aavejuna joka täristää taloa. Lapsesta alkaen näki kartan, jossa Länsi-Berliinin kohdalla ei ole mitään, vain valkoista paperia. Kun muuri sitten v. 1989 murtui, ja kansa pääsi kulkemaan vapaasti idästä länteen, opas oli miehineen heti yöllä paikalla. Aamulla varhain heti seuraavana päivänä oppaan urheilua harrastanut mies lähti juoksukengät jalassa ovesta. Opas ihmetteli illalla miehelleen, missä

Oppaamme Gesine Goldhammer kertoi mielenkiintoisia asioista oikeasta elämästä rautaesiripun takana.

tämä oli ollut koko päivän. Tämä ker-
toi juosseensa katsomassa kaikki paikat
Länsi-Berliinissä.

Illalla ryhmämme kokoontui hotellin
läheisissä ravintoloissa. Ruoka maittoi
ja hymy oli herkässä, vaikka takana oli jo
kilometrejä ja kokemuksia.

Päivä Berliinissä

Seuraavana aamuna ryhmä jakaantui
eri kohteisiin tutustumista varten.
Bussinkuljettaja suuntasi korjaamoon.
Vetäjien matkaan lähti reilu puolet mat-
kalaisista. Päätimme ensin tutustua ke-
vään matkailuillalla vinkkejä jakaneen
ehdotukseen. Sodassa suuria tuhoja ko-
kenut keisari Wilhelmin kirkko oli käve-
lymatkan päässä ja vierailtuamme siellä
osa porukasta innostui ostamaan liput
kirkon v. 1961 valmistuneessa sinisessä
salissa illalla järjestettävään konserttiin.

Maanalaisella matkustaminen on
nopeaa, mutta ensitutustuminen uuden
kaupungin kulkupeliin on aina oppi-
misen paikka. Opas oli antanut neuvot
maksuista, mutta automaattien kans-
sa oli silti omat konstinsa. Kahdella

*Aurinko hellii meitä koko matkan matkan ajan.
Tässä kiirehditään DDR-museoon.*

maksupaikalla saimme kuitenkin niin
kolikko- kuin korttimaksut hoidetuiksi.
Kokeneemmat ohjasivat vähemmän
maksulaitteisiin tottuneita. ”Onneksi
ollaani euromaassa”, joku tiimellyksessä
tokaisi. Saman valuutan käyttö ja muu-
toinkin hintojen vertailu on helppoa.
Seitsemän euron päivälippu, jolla sai
ajella keskusta-alueella ratikalla, maan-
alaisilla ja -päällisillä junilla sekä bus-
seilla mielin määrin, oli aika edullinen.

*Tampereelaisten pitää varrotta ratikkaa. Berliinissä
kolme minuuttia, Tampereella kolme vuotta.*

Aleksanterin aukio oli kohdeas-
emamme ja siellä osa jäi ostoksille, osa
suuntasi DDR-museoon, joka sijaitsi
Spree-joen varrella. Ensimmäinen inno-
kas ajoi jo Trabant-simulaattorilla, kun
viimeinen astui sisään lähihistoriaan.
Sitä olivat nimittäin monet mm. muo-
vista tehdyt kotitalouden esineet myös
meille. Suomi kävi aikoinaan kauppaa
itäisen Saksan kanssa, ja kulttuuri- ja
urheilumaana tunnettu entinen valtio oli
monin eri tavoin esillä museossa. Kaikki
muistavat varmaan myös Nukku-Matin,
joka heitti unihiekkää Pikku Kakkosessa.
Nykyajan museoissa kiehtoo elämyk-
sellisyys. Ahdistavan hetken koimme

”Berliiniläisen lähiön jättikerrostalon hississä”, joka hytkyi, pysähtyi ja jonka valot vilkahtelivat ja sitten myös samuivat. Hissi ei todellisuudessa kulkenut minnekään, vaikka siltä tuntui. Vastakkaisen oven auettua astuimme sisään 1978-vuoden kotiin, joka oli viimeistä piirtoa myöten aidon oloiseksi viemärituoksua myöten luotu. Museossa vieraili runsaasti nuoria saksalaisia, joille vanha DDR oli vanhempien historiaa ja varmasti myös mielenkiintoista.

Ryhmämme jakautui museon jälkeen jälleen. Joillakin oli selvät suunnitelmat mennä Tekniikan museoon, jotkut halusivat kohota radiomastoon. Osa päätti ajaa pätjän ratikalla, onhan se meidänkin tulevaisuutta. Uutuuttaan hohtavassa ja mikä parasta, hyvin ilmastoidussa raitiovaunussa olisi viihtynyt pidempäänkin. Naapureilta ja sukulaisilta oli saatu vinkkejä kaupoista, missä ehdottomasti piti käydä. Kun ryhmää kokoontui Aleksanderplatzin aukiolle, käsivarsilla keikkui kasseja pullollaan tuliaisia.

Retken parhaita hetkiä

Illan konsertti oli upea. Nuoret soittajat viuluineen ja selloineen loihdivat taitavasti tuttujen säveltäjien teoksia. Sopraano-laulusolisti lauloi kuin unelma ja pääsimme kuulemaan kirkon urkujen pauhun nuoren urkurin taituroimana. Konsertti- ja kirkkosalin akustiikka sai musiikin hyväilemään mielen sopukoita ja siniset mosaiikkimaiset ikkunalasit välittivät ilta-auringon säteet täydentämään liki maagista tunnelmaa. ”Retken ehdottomasti parhaita hetkiä”, kuiskutelimme toisillemme.

Aamulla oli bussin keula käännetty kohti pohjoista. Kuljettajalta kuulimme, että kylmä puhallus ilmastointijärjestelmästä olisi vaatinut korjaantukseen päivän odottelun. Jokin osa tulisi vasta seuraavana päivänä. Puhallus oli kuulemma saatu kuntoon ja koska meitä odotti iltapäivällä Rostockissa lautta, piti matkaa jatkaa. Ilmaa tuli reippaasti siihen saakka, kun pääsimme ulos Berliinistä ja sitten taas ei puhkunut eikä puheltanut. Parin tunnin lauttamatka Tanskan puolelle Gedseriin virkisti ja kohta löysimme itsemme iloisesta Kööpenhaminasta. Tivolin nurkalta osa lähti nälkäisenä etsimään ruokapaikkaa ja niitä riitti moneen makuun. Jotkut päätyivät Tivoliin nauttimaan leppoista tunnelmasta. Jos satusetä Andersen sai ryhmämme jäsenet kuvauttamaan itseään patsaansa huomassa, satusetiä ja –tätejä matkallamme oli mukavasti myös mukana. Joka aamu ja ilta bussissa kuulimme Karhutäti Amalian ja ystäviensä seikkailuja Helena Grönroosin lukemana. Omakotiviestin tarinanurkan sepiittäjä Pentti Sillman kertoili niin tarinoita kuin vitsejä. Ilpo veti tiukan Tamperevisan ja Raisa-Tiina laulatti yhteislauluja.

Konsertti sai monen silmän kostumaan.

Malmö yllätti rauhallisuudellaan

Yöpaikkaa emme olleet jo matkava-
rausta tehdessämme saaneet Kööpen-
haminasta. Jääkiekon MM-kisat olivat
tuoneet kaupunkiin hotellikaupalla kisa-
turisteja. Ruotsalaiset olivat jo juhlatuu-
lilla, vaikka vasta ensimmäisiä otteluita
pelattiin piipahtaessamme kaupungis-
sa. Ruotsin Malmö oli vain siltamatkan
päässä Kööpenhaminasta, joten olimme
varanneet sieltä hotellin. Sitä kuuluisaa
Siltaa pitkin ajelimme Tanskasta Ruot-
siin ja ylitimme Juutinrauman. Malmö
oli siisteydessään ja kauneudessaan yllä-
tys.

Malmöstä lähdimme jo hieman rau-
hallisemmin liikkeelle. Kuljettaja oli
saanut automaatti-ikkunat auki ja pian

*Satutätimme Helena Grönroos Uudestakylästä ke-
hui myös porukkaa. Mies jäi kotiin ja sai kaverin
mukaan. ”Tykkäsimme reissusta. Hauska tapahtu-
ma oli, kun istuimme Berliinin keskustassa katukah-
vilassa. Pieni hiiri juoksenteli pöytien välissä, meni
ees ja taas. Tarjoilijapoika yritti juosta sitä kiinni.
Puutarha ja risusavotta odottavat kotipihassa”, ker-
toilee yhdistysaktiivi iloisena.*

jo peräpäässä paleltiin. Matkalla Tukhol-
maan ehdimme nyt pysähtyä useamman
kerran. Virvoitusjuomien lisäksi löysim-
me järven, jossa uskaliaimmat kävivät
kahlaamassa. Jäljellä oli viimeinen ilta ja
yö laivalla, jonka perjantai-ilta oli varat-
tu bilettäjille. ”Harmi, ettei täällä mis-
sään ole kunnan tansseja”, muikisteli
yksi pariskunta. Vatsat pullollaan meni-
tiin hyttiin ja petiin. Kotimatka Turus-
ta Tukholmaan sujui jutustellen matkan
kokemuksista. Aurinkoa ja lähes heltei-
tä oli ollut kotonakin reissumme aikana,
joten moni mietti jo kotipiikan kastelua
ja pihahommien tekemistä.

Keskusjärjestön ja Omakotiväen
reissut eivät ole pelkästään tutustumis-
ta uusiin paikkoihin, vaan tutustumista
naapureihin ja toisiin Tampereella oma-
kotitaloaan asuviin. Matka on aina myös
löytöretki omaan itseen ja matkakump-
paniin, jos yhdessä kotoa on lähdetty.
Sopuisina kaikki suunnistivat keskusto-
rilta eri puolille kaupunkia. Mitähän
menoa ensi kevääksi keksitään?

Teksti: Raisa-Tiina Lahtinen

Kuvat: Raisa-Tiina Lahtinen ja Ilpo Siimes

- **ÖLJY- JA KAASU-
LÄMMITYSLAITTEET**
- **ÖLJYSÄILIÖ-
ASENNUKSET**
- **KATTILAHUONE-
SANEERAUKSET**
- **MYYNТИ, ASENNUS
JA HUOLTO**

Ota yhteyttä ammattilaiseen!

RAISA-TIINAN peräkamari

Onpas ollut hellettä ja aurinkoa. Ennätyksiä rikottiin toukokuussa. Tähän helteeseen olemme jo niin tottuneita, että jännityksellä odotamme, miltä kesän sääkartat näyttävät. Riittääkö korkeapainetta myös perinteiseen kesäaikaan?

Tuosta tottumisesta sain tänään (1.6.) kuulla esimerkin: Tyttäreni herätteli tyttärsään klo 9 aamiaiselle. ”Eikö nyt ole yö?”, kuului vuoteesta. ”Ei, vaan aamu”, äiti vastasi. ”Mutta eihän siellä paista aurinko.” Nelivuotias unohtaa kuukaudessa, että Suomessa sää on usein muutakin kuin auringonpaistetta, nauroi äiti ensimmäisenä pilvisenä aamuna pitkään aikaan. Ja kyllähän tuo mollikka taivaalta lämmitti jo puolilta päivin. Vielä koulunpäättäjäisiin saamme hyvillä mielin pukea hellemekot. Tuon sinisenä hohtavan taivaan kun saisi talteen ja otettavaksi esiin harmaana marraskuun päivänä, jolloin ikkunoiden puhtaudesta ei ole niin väliä. Onneksi valokuvia voi ottaa ja niiden välityksellä elää elämänsä hetkiä uudelleen.

Tampereen omakotiyhdistykset ja niiden jäsenet saavat tänä vuonna juhlia yhteisiä polkujaan. Keskusjärjestö, jonka ensimmäinen nimi oli Tampereen omakotiyhdistysten keskuselin, perustettiin 1958. Jäsenyhdistysten toiminnasta on varmasti otettu tuhansia kuvia. Syksyn ja joulun lehtiin keräämme gallerian vuosikymmenten kuvista. Jos kätköistänne löytyy, lähettäkää toimitukseen kuvia omakotiyhdistysten tapahtumista, kokouksista ym. Kuvan yhteyteen voi laittaa pienen tarinan siitä, mihin kuva liittyy ja jos henkilöt ovat selvillä, niin nimiäkin olisi hyvä liittää. Toimitus voi vanhoista Omakotiviesteistä skannata ja täydentää. Jos teillä ei ole

skannausmahdollisuutta, niin lähettäkää paperikuvat postitse os. Tampereen Omakotiyhdistysten Keskusjärjestö ry, Hataanpäänkatu 15 C, 33900 Tampere. Jos laitatte palautusosoitteen, kuvat tulevat postissa takaisin.

Skannatut kuvat s-postilla tre.omakotiviesti@gmail.com

Tämän vuoden tapahtumia emme toki unohtaa vaan toivomme teidän lähettävän myös niistä kuvia ja juttuja. Huom! Riittää kun on maininta mitä, missä, milloin, kuka ja miksi? Kuva jo kertoo tunnelmasta.

Omakotiviesti 3/2018 ilmestyy syyskuun puolessa välissä. Toivomme juttuja viimeistään 24.8. mennessä.

Muistakaa lähettää kuvat erillisinä jpg- tai jpeg-tiedostoina.

Hyvän kesän toivotuksin

*Raisa-Tiina Lahtinen
toimittaja*

MYyntI, ASEnnUS SEKÄ HUOLTO:

- Öljypolttimet sekä tarvikkeet
- Kaasupolttimet sekä tarvikkeet
- Lämmityskattilat sekä kattilahuonevarusteet
- Lämmönsäätöjärjestelmät
- Kevytöljysäiliöt
- Patteriventtiilit sekä termostaatit
- Ilma-Vesi lämpöpumput

24 h VIKAPÄIVYSTYS

LAKA oilon®

**POLTINTEKNIikka
ALA-KÖRPULa OY**

Puh. 0400 429 971, TAMPERE
WWW.POLTINTEKNIikka.FI

Keskusjärjestön myyntituotteet

Omakotiyhdistykset voivat hankkia Keskusjärjestön kautta edullisesti alla olevia tuotteita.

Tuotteet on tarkoitettu myytäväiksi yleisesti myös jäsenille.

Adressit

Suru- ja onnitteluadresseja.

Hinta yhdistyksille 6 €/kpl

Lölymittari

Vuolukivinen lölymittari on tunnelmallinen lahja syksyn pimeneviin iltoihin.

Hinta yhdistyksille 19 €/kpl

Omakotitalopinssi

Omakotiasumista juhlistava pinssi on tehty visakoivusta.

Hinta yhdistyksille 4 €/kpl

Kunnianosoitukseksi ansioituneille jäsenille:

Keskusjärjestön pöytästandaari 24 €/kpl

Keskusjärjestön kultainen ansiomerkki 21 €/kpl

Pöytäkello (visakoivua) 45 €/kpl

Urheilu- ym. kilpailujen mitalisarja

sarja 7 €/kpl myydään sarjoittain.

Tuotteiden myynnistä huolehtii keskusjärjestön taloudenhoitaja

Carita Sinkkonen, taloudenhoitaja.trekj@gmail.com